

FFblaðið

BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Nr. 325

Hósdagur 2. september 2004

12,-

Barbistovusøgan

Naena Danielsen skrivar
um Barbistovuættina
í Syðrugøtu.

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstapulanum til
idnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Í Lopra hittu vit Jákup Joensen, sum ikki hevur
givið skarvin yvir hóast pensjónistaaldur.

Síða 12

Á ferð í Lopra

Verkið liðugt hjá Liggjasi

Beint eftir at vera komin á mál við umhvørvisligum trolgrunni legði Liggjas frá
sær med alla.

Síða 17

Sveisi- og
trygdarútgerð
til skip

petur & petur + 320870

P/f Sveisingahandlin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Fakfelagsfundur á Eiði

Síða 3

Umboð fyri fakfeløg í Føroyum, Grønlandi og Íslandi hittust leygardagin á Hotel Eiði.

Vit selja DAEWOO bátamotorar

frá 70 hk til 1.000 hk

DAEWOO

Umboð: Thorleif Samuelsen
Undir Gráasteini 68 · Tórshavn
Tlf: 31 77 13 · Fartlf: 28 31 38
E-mail: thorsam@post.olivant.fo

Síða 11

Eiði er ikki bert
fiskur. Tað er
eisini brævbjálvar.

Brævbjálvar á Eiði

100% tryggileika?

Tí velja fleiri og fleiri maskinmeistarar Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Minningarhald í Newcastle

Komandi ár eru 60 ár liðin, síðani 2. heimsbardagi var av.

Sunnudagin 8. mai 2005, sum eisini er frælsisdagur Bretlands, er ætlanin at gera okkurt serligt burtur úr. Skipað verður fyri einum serligum minningarhaldi í St. Nicolas katedralinum í Newcastle.

Newcastle var serliga "heimstaður" hjá teimum,

sum sigldu við donskum skipum undir krígunum. Minningargudstænan verður kl. 12, og aftan á verða kransar lagdir við minnisvarðan yvir teir sjómenn, sum lótu lív undir 2. heimsbardaga í sigling fyri teir sameindu. Aftaná gudstænastuna verður móttøka, og um kvöldið verður hátíðardøgurði.

Vit hava fingið áheitan

frá prestinum í donsku kirkjuni í Newcastle, Ingel Batchelor, at kanna, hvussu stórir áhugin er fyri hesum tiltaki í Føroyum. Hóast tað kann tykjast at vera langt burtur at tosa um 2005, so gongur tíðin skjótt, og tað kann vera gott at vera í góðari tíð.

Um Atlantsflog flýgur somu dagar næsta ár sum

í ár, so verður møguligt at flúgva til Aberdeen hósdag og koma heim aftur mánadag. Ongum nýtist at keða seg, tí eisini verður skipað fyri samkomu leygardagin 7. mai.

Nærri verður at frætta um hetta tiltakið, tá tað fer at nærkast tíðini. Men tey, sum kundu hugsa sær at luttikið í minningarhaldinum, verða vinarligast biðin um at siga okkum frá.

Bispur leggur krans undir minningarhaldinum 2004.

WWW.SMYRIL-LINE.COM

HEYST TILBOÐ

NOREG

1 VÍKA Á PERS HOTEL FYRI 2 VAKSIN & 2 BØRN + BIL

Í SMÁTTU Í GOL Í NOREGI

16/9-04 – 28/5-05* **úr 6.995,-**

Íroknað er: Sigling Tórshavn-Bergen og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Hartil 7 gistingar í smáttu, uttan kost.

*Í tíðarskeiðnum 30/10-04 – 12/3-05 siglir Norröna ikki til Noregs.

HETLAND

1 VÍKA Í SUMMARHÚSI FYRI 2 VAKSIN & 2 BØRN + BIL

2-RÚMS ÍBÚÐ Í EASTERHOULL CHALET

16/9-04 – 28/5-05 **úr 5.570,-**

Íroknað er: Ferðin fram og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Uppihald í 9 dagar í sumarhúsi.

HETLAND-CRUISE HÓSDAG TIL MÁNADAG

PRÍSUR VIÐ HOTELLGISTING

16/9-04 – 28/5-05 **úr 1.500,-**

Íroknað er: Ferðin fram og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Uppihald í 2 nætur á hotelli.

DANMARK

1 VÍKA Í DANLAND-ÍBÚÐ FYRI 2 VAKSIN & 2 BØRN + BIL

Í HIRTSHALS, EBELTOFT & TRANUM KLIT

16/9-04 – 28/5-05 **úr 5.895,-**

Íroknað er: Ferðin fram og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Uppihald í Danland-íbúð í 1 viku.

1 VÍKA Í SUMMARHÚSI FYRI 2 VAKSIN & 2 BØRN + BIL

SKALLERUP KLIT FERIECENTER

16/9-04 – 28/5-05 **úr 6.995,-**

Íroknað er: Sigling Tórshavn-Hanstholm og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Uppihald í 1 viku á Skallerup Klit Feriecenter.

FERDIST 2 GJALDIÐ FYRI 1 FRAM OG AFTUR VIÐ BILI

Til Danmarkar úr 3.270,-

Íroknað er: Sigling Tórshavn-Hanstholm og aftur í 2-koyggjukamari, innan, við wc/bað við bili.

Til Noregs úr 1.920,-

Íroknað er: Sigling Tórshavn-Bergen og aftur í 2-koyggjukamari, innan, við wc/bað við bili.

Til Hetlands úr 1.680,-

Íroknað er: Sigling Tórshavn-Lerwick og aftur í 2-koyggjukamari, innan, við wc/bað við bili.

Til Íslands úr 2.640,-

Íroknað er: Sigling Tórshavn-Seyðisfjörður og aftur í 2-koyggjukamari, innan, við wc/bað við bili.

*Tilboðið er ikki galdandi hesar fráferðir: 6/1, 17/3 og 24/3

BERGEN-CRUISE Vikuskiftisferð við bili

Fyri hvønn einans 1.360,-

Íroknað kostnaðin: Sigling Tórshavn-Bergen og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Hartil 2 nætur á hotelli í Bergen í dupultkamari við wc/bað.

Ársfundur í VN Fakfelagsrørslan í Norður- atlantshavi hittist á Eiði

Tað var fyrst í 80-unum, at fakfeløg í Føroyum, Íslandi og Grønlandi tóku seg saman í felagsskap, stutt nevndur VN/Naasis, hvørs endamál er samstarv millum fakfeløg í hesum londum. Tað týðningarmesta í

hesum samstarvi er at kunna hittast regluliga og at kunna viðgera tey mál, sum eru felags.

Fundirnir verða hildnir uppá skift millum londini á hvørjum ári, og hesaferð var fundurin í Føroyum,

og varð hann hildin á hotellinum á Eiði tann 28. august.

Í Grønlandi er tað stóra meginfakfelagið SIK, sum er limur. Frá teimum vóru 3 umboð. Í Íslandi er tað ASI, sum er íslenska LO,

har flestu løntakarar eru limir. Teir sendu fyra umboð. Í Føroyum eru limirnir Føroya Arbeðarafelag, Føroya Fiskimannafelag og Føroya Handverkara-felag, og frá hesum feløgum vóru 10 umboð til-samans.

Fundurin byrjaði við, at Ingeborg Vinther, sum er formaður hetta skeiðið, ynskti vælkominn og greiddi frá virkseminum hjá felagsskapinum í árinum.

Tosað varð um, hvussu tað kundi fáast størri kunning millum londini um viðurskiptini hjá løntakarum. Eitt uppskot, ið kom fram, var, at VN skuldi fáa eina heimasíðu, har tíðindini frá feløgnum skuldu leggjast inn. Hetta skuldi verið ein rímliga bílig loysn, sum eisini lættliga letur seg umsita. Arbeitt verður víðari við hesum hugskotinum.

Síðani vóru frágreiðingar frá limalondunum.

Grønland

Í Grønlandi er arbeðsloysið er hækkandi, og er tað komið upp á 8%. Tað, sum ger sítt her, er, at eitt stórt frystivirki hjá Royal Greenland er afturlatið, og hetta merkir, at tørvanði frystiorka ger, at rækjur verða sendar av landinum við tí minkandi arbeði, sum er avleiðingin av hesum. Her er í fyrsta umfari talan um 60 mist arbeðspláss.

Tað verður tó lagt politiskt trýst á Royal Greenland fyrri at steðga hesi gongd, so væntandi fer hetta at geva úrslit. Teir hava í hvussu er lovað ikki at senda eina rækju av landinum óviðgjörda.

Viðvíkjandi arbeðsplássum eru onkur góð tíðindini. Privata fyrirtøkan Polar Seafood, sum hevur trolarar, har føroyingar eisini eru við, hevur stovnað rækjuvirki í Suðurgrønlandi, sum ætlandi fer at geva 60 arbeðspláss. SIK hevur givið stuðul til hesa verkætlan. Tað sama hava teir gjørt til eina verk-smiðju í Norðurgrønlandi. Hetta ger so tað, at tað eru fleiri fyrirtøkur á rækju-økinum, og kemur hetta at seta gongd á kappingina, sum er sera tiltrøngt.

Annars er nógvi byggi-virksemi í Grønlandi, men hóast hetta økist arbeðs-

f.v. Gretar Thorsteinsson, formaður í ASÍ og Ingeborg Vinther.

loysið í Nuuk. Hetta er orsakað av, at hetta arbeðið fyrri ein stóran part verður gjørt av tilkallaðari arbeðsmegi, fyrst og fremst danskari.

Eindarprísirnir

Eitt, sum verður nógvi umtalað í Grønlandi, er so kallaða eindarprísskipanin fyrri el og vatn. Hetta merkir, at hesir prísir eru teir somu um alt landið -uttan mun til framleiðslu-kostnaðin.

Tað er ætlanin at broyta hetta eftir tilmæli frá "Rådgivende Udvalg", ið metir, at eitt slíkt stig kann seta gongd á hjólini í grønlandska samfelagnum.

Nú skal gjaldast í mun til kostnaðin, og hetta merkir, at 30% av grønlandska fólkinum koma at gjalda meira fyrri nevndu veitingar, meðan hini 70% koma at gjalda tað sama ella minni. SIK heldur, at ein slík skipan skal koma øllum til góðar. Umrødda ætlan kemur at merkja flyting úr smáum plássum til tey størru, har tað frammanundan er tørur á íbúðum. Hetta er ikki minst galdandi fyrri Nuuk, tí øll vilja búgva har. Mett verður, at hetta kann væl enda sum í Íslandi, har 60% av fólkinum býr í høvudsstaðnum.

Ein partur av hesi ætlan er eisini, at skatturin verður hækkaður fyrri tey, sum hava hægri inntøkurnar. Alt annað líka verður rokn-að við, at henda skipan kemur at kosta grønlandska fólkinum 90 mill. Men talismenninir fyrri hesa skipan siga, at sum frá líður kemur hetta og meira afturat inn aftur í kassan. SIK mælir til at útseta alla hesa ætlan eitt ár, so hon kann fyrreikast betri. Hetta skal annars vera eitt stig móti sjálv-

stýri, men tað eru ymiskar hugsanir um tað.

Gull

Tað henda onnur spennandi ting í Grønlandi. M.a. hava teir funnið gull í Suðurgrønlandi. Í fyrsta umfari fer víðarframlæiðslan fram í Canada, men fyribils gevur gullvinnan eini 20 arbeðspláss.

Gull er eisini funnið í Nuukfjørðinum, so tað er sera spennandi, hvat hetta kann enda við.

Mett verður, at kemur meira burturúr her, kann Grønland enntá koma at mangla arbeðsmegi, serliga um toskur kemur aftur, sum okkurt bendir á. Men í Grønlandi eru teir als ikki fyrreikaðir til at taka ímóti toski, tí allar flakamaskinur eru farnar av landinum, aftaná at eingin toskur hevur verið í fleiri ár.

Vatn

Eitt annað, sum nógvi hevur verið arbeitt við í fleiri ár, er verkætlanir við vatni. Í fyrsta umfari er hetta ætlað til heimanýtslu, tí so merkiligt tað ljóðar, verður nógvi vatn innflutt til Grønlands. Tað gera vit annars eisini í Føroyum.

Men tað nýggja í Grønlandi er, at teir har hava funnið vatn, sum hevur bakteriar virkið ensymum, sum hjálpa teimum, sum ikki tola mjólk, og ljóðar hetta sera spennandi.

Ein trupulleiki er manglandi kappingin á matvøruøkinum. Tað eru tvær stórar handilsketur. Hildið verður, at tær samstarva um prísirnar. SIK hevur klagt til kappingarráðið, men teir hava tapt. Men prísirnir eru í hvussu er høgir í Grønlandi.

Sum allir aðrir arbeðsgevarar so klagt teir grønlandska eisini um kor síni.

Framhald á næstu síðu

f.v. Bjørn Holm, SIK, Beathe Hendriksen, SIK, Suni Simonsen og Harald Østerø báðir frá Føroya Handverkara-felag,

Pól Øregaard, Føroya Handverkara-felag, Agnar Olsen, FA, Poul Juel Festirstein, FA og Gylfi Arnbjørnsson, ASÍ

f.v. Jess Berthelsen, formaður í SIK, Sævar Gunnarsson, ASÍ, formaður í Sjómannasamband Íslands, Halldor Bjørnsson, ASÍ, Sunrid Vang, FA og Andreas Berglið, FF.

Men kanningar hava víst, at grønlenskar fyrirkur eru forkelaðar í mun til aðrar, og uppskot er um at leggja avgjöld á tær, sum lagdar verða á fyrirkur í øðrum londum.

Ein serligur trupulleiki í Grønlandi er arbeiðsmøguleikar í teimum smærru byggunum. Her verður latin ein serligur studningur, sum liggur um 50 mill. árliga. Nú er uppskot um at lata hesar fyrirkur til íbúgvavarnar, so teir kunnu reka tær fyrirkur egnu rokning.

Jess heldur ikki, at lív skal haldast í byggunum fyrirkur einhvønn prís. Her má stóða takast eftir um stóðunum og móguleikum.

Tað verður nógv tosað um privatiseringar í Grønlandi. Men tað er lítið sum bendir á, at hetta ger tann stóra munin.

Nýtt

arbeiðsgevarafelag. Annars er nýtt arbeiðsgevarafelag stovnað í Grønlandi. Í gamla felagnum eru mest danir, sum verða sagdir mest at hugsa um seg sjálvan fyrirkur síðan at fara heim aftur til Danmarkar við sínum uppsparðu ágóða. Nýggja felagið hevur fyrst og fremst grønlenskar limir. Vónir eru um gott samstarv við fakfelagsrørsluna, tí felagið er stovnað á skrivstovuni hjá SIK.

Tað hevur í nógv ár verið arbeiðt við einum fiskimannafelag í Grønlandi, men hetta hevur gingist meira enn trupult, so teir eru á hesum økinum nær um 100 ár aftanfyrirkur okkum.

SIK hevur gott samstarv við politisku leiðsluna og

ikki minst við landsstýrisformannin Hans Enoksen, sum javnan kemur inn á gólvið at prátta um viðurskiptini.

Limatalið í SIK hækkar stóðugt. Tað eru bert tey, sum arbeiða, ið eru limir. Tá teir gerast arbeiðsleysir, detta teir av limalista-num í Grønlandi hava tey ikki arbeiðsloysiskassa. Tey arbeiðsleysu fáa frá almannaskipanini. Tey fáa 50% av eini arbeiðaraløn, men uttan skatt, men tá skattur av inntøku er 40%, er munurin ikki tann stóri. Tímalønin er annars um kr. 70. Ætlanin er nú at broyta hetta, so arbeiðsloysisstuðulin eisini skal skattast, men so verða veitingarnar hækkaðar samvarandi.

Ísland

Í Íslandi er ein hampiliga stórus vøkstur í búskapinum. Ein lítil lækking var í 2002, men í 2004 verður vøksturinn væntandi 4,5%. Ein orsök til hetta er tann stóra útbyggingin av vatnorkuni, sum fer fram, og sum er grundað á eina stóra øking í aluminiumsframleiðsluni.

Trupulleikin er bert, at hesin vøkstur gevur ikki meira arbeiði. Vøksturinn merkir nevniliga at krónan verður styrkt, og hetta gongur út yvir útflutningin av øðrum framleiðslum. Gongdin hevur annars verið tann í Íslandi seinastu árin, at arbeiðsloysið er hækkað. Fyrst í 2001 var tað 1,5%, og liggur tað nú um 3,5%.

Ein annar trupulleiki er eisini, at umrødda útbygging fyrst og fremst fer fram við fremmandari arbeiðsmegi, og kann hetta skapa ólag á arbeiðsmarknaði-

Egil Olsen hevur framløgu um feskiskavinnuna.

num. Men henda útlenska arbeiðsmegin er ein avleiðing av, at Ísland er partur av arbeiðsmarknaðinum hjá ES takkað veri limaskapinum í EØS. Men hvussu stór útbyggingin er, sæst best av, at tað eru 1200 fólk, sum arbeiða við henni.

Annars hevur inflátiónin verið lág, men er nú hækkað. Hetta gevur orsök til órógv. Afturat hesum eru sáttmálarnir á arbeiðsmarknaðinum treytaðir av einum hámarki fyrirkur dýrtíð.

Sáttmálarnir í Íslandi gingu út fyrst í hesum árinum, og tey flestu feløgini hava undirskrivað sáttmálar fyrirkur eitt 4 ára skeið. Avtalaðar eru fylgjandi lønarhækkingar fyrirkur árin 2004 fram til 2007: 3,25%, 3%, 2,5% og 2%.

Sum tað sæst, er talan um lækkandi hækkingar fyrirkur hvørt árið. Orsøkin er, at tað eru heilt onnur viðurskipti galdandi millum arbeiðsmarknað og stjórnarvald í Íslandi, enn vit kenna tað hjá okkum. Meðan vit nústani eru byrjað at tosa um tripartasamráðingar, so hevur hetta verið praktiserað í Íslandi í nógv ár. Her gera partarnir beinleiðis avtalur um, hvussu teir kunnu halda dýrtíðini niðri, ásannandi ringar royndir í fortíðini. Tær royndirnar eru, at dýrtíð, sum fyrr javnan var úti móti 100%, er størsta hótta móti sovæl samfelagi sum vinnu og løntakarum.

Hans Jákup Mikkelsen greiðir frá stóðuni í rækjuflothanum.

Tí er sáttmálin fyrirkur seinu fyra árin av sáttmálskeiðinum treytaður av, at dýrtíðin ikki fer upp um tey 3%. Hetta leggur eisini trýst á stjórnina at reka ein slíkan politikk, so hetta ikki hendir. Hetta kann gerast við at halda aftur í gjöldum, ið stjórnin sjálf hevur ræði á. Sáttmálin er eisini treytaður av, at løntakarafeløg uttanfyrirkur ASÍ ikki fáa størri lønarhækkingar enn teir. Hetta skal nú standa sína roynd. Lærararnir í fólkaskúlanum eru beint nú í samráðingum, og teir lögdu út við einum kravi um hækkingar uppá 100%. Nú eru teir komnir niður á "bert" 35%, sum framvegis er munandi meira, enn ASI hevur fingið.

Lønarlag og skattur í Íslandi

Um lønarlagið í Íslandi verður sagt, at tímalønin í t.d. fiskiúdnaðinum er uml. íkr. 8-900 um tíman. Sum kunnugt skal íslenska krónan býttast við 10 fyrirkur at fáa føroyskar krónur. Tað er alment viðurkent, at í Íslandi eru tað tey fægstu, sum klára seg við bert einum arbeiði, og mett verður, at um 30% av inntøkunum hjá íslendingum stava frá arbeiði útyvir vanligu arbeiðstíð.

Ein "normal" mánaðarløn fyrirkur vanligu arbeiðstíð liggur um íkr. 150.000 um mánaðin. Men við yvirarbeiði kemur hon uppá kr. 210.000. Annars er í Íslandi ein minstaløn fyrirkur arbeiðarar, ið er kr. 93.000, og hetta svarar eisini til arbeiðsloysisgjaldið.

Skattaskipanin er í fyrsta umfari rættiliga einföld. Fyrirkur tær fyrstu kr. 67.000 verður eingin skattur gold-

in, og av restini verður goldið 38%. Men so einfalt er tað kortini ikki. Uttanfyrirkur skattin verður goldin ein serligur barnastudningur. Men hesin er heftur at inntøkuni, so barnastudningurin minkar við hækkað inntøkum. Hetta merkir, at veruligi marginals-katturinn kann gerast upp til 70%, og hetta er ikki júst eggjandi hjá barnafamiljum.

Fiskimenn sleppa at gera sáttmála. Annars sleppa fiskimenn í Íslandi aftur at samráðast um sáttmála. Aftaná eitt sera drúgt fiskimannaverfall í 2001, varð sáttmálin ásettur við lóg í trý ár. Hetta verfallið var eitt standandi stríð fyrirkur, at fiskimenn skuldu avroknaast eftir veruligum fiskaprísum.

Men henda lógaseting av sáttmálanum hevur verið kærð fyrirkur ILO, arbeiðsstovninum hjá ST, og ILO hevur givið fiskimönnum viðhald í, at hetta stríðið ímóti altjóða reglum. Men nú ræður um at skipa soleiðis fyrirkur, at slíkt ikki fer at endurtaka seg.

Annars er politiska stóðan í Íslandi tann, at forsætisráðharrin seinastu 13 árin David Oddson leggur frá sær tann 15. september, og formaðurin í minna samgonguflokkinum, Framsóknarflokkurin, Haldor Asgrimsson, kemur at taka við. Mett verður, at hetta væl kann skapa politiskan órógv í Íslandi, tí tað eru ikki øll í stóra samgonguflokkunum, Sjálvstæðisflokkurin, sum eru so fegin um, at teir lata henda týðningarmikla sess frá sær.

Annars verður eisini

sagt, at tað er stórus munur á teimum báðum. Eyðkennið fyrirkur David Oddson er, at frá honum fæst altíð eitt greitt svar, eisini um talan er um eitt nei, meðan tað móttetta er galdandi fyrirkur komandi politiska leiðaran í Íslandi.

Føroyar

Fyrirkur Føroyar greiðu Ingeborg Vinther, Óli Jacobsen og Pól Øregaard frá gongdini í Føroyum, eins og tilfar varð býtt út, sum kunnandi nærri um stóðuna í Føroyum. Men tá hetta man vera vælcent hjá okkara lesarum, skal ikki komast nærri inn á hetta í hesi frásøgnini.

Afturat hesum vóru tvær framløgur um fiskivinnustóðuna í Føroyum. Hin fyrra var frá Hans Jákupi Mikkelsen, sum greiddi frá gongdini og stóðuni í rækjuflothanum. Vit hava fyrr havt frásøgn um hesa gongd úr rækjuálitinum, sum Hans Jákup eisini eigur sín part í. Men ein av hansara niðurstóðum var, at í lötuni gongur tað heldur frægari við prís-gongdini, og tosað verður um prishækking uppá 1 krónu. So vit kunnu bert vóna, at hetta er ein gongd, sum kemur at halda á.

Hin framløgan var hjá Egili Olsen, har hann greiddi frá sínum hugsjónum, um hvussu vit kundu koma burtur úr verandi naggatóðni á feskiskøkinum.

Vit koma at greiða nærri frá hesum framlögum í komandi blaði.

Annars verður komandi fundur í Grønlandi, og formaðurin í SIK tekur við formansskapinum í VN komandi árið.

TV2 málið og hvat so?

TV2 hevur gjørt nakað sum eingin føroyskur fjølmiðil enn hevur gjørt.

Aðra staðni í blaðnum endurgeva vit tey tíðindini, sum vit hava sent út í samband við TV2 málið. Her gera vit nakrar eyka viðmerkingar og niðurstøður í málinum.

Tað er undrunarvert, at tað í veruleikanum ber til, at slík tíðindi, sum hava so lítið við veruleikan at gera, í heila tikið kunnu koma út. Vit eru komin til ta niðurstøðu, at her er ivaleyst talan um onkran journalist, sum als einki visti um tað evnið, hann varð settur á kanna. Hann hevði fingið fatúr á nøkrum skeivum keldum, sum hava givið honum órættar og eintáttaðar upplýsingar og hetta førði síðani til, at søgan fór út á eitt síðuspör.

Tá málið kom fram, fóru vit í stundini í holt við at fáa TV2 at taka tíðindini aftur. Stóðu tey órørd, kundu tey gerast ein støðug hóttan, ikki bert móti fiskimonnum, men eisini móti føroyskum politiskum áhugamálum t.d. í samband við umsitingina av blokkinum.

Men tað, at fáa slík tíðindi afturtikin, er ikki bert sum at siga tað. Tað er alment kent, at tíðindafólk eru sera trek, tá tað kemur til at viðganga síni mistøk, og í fyrsta umfari vísti tað seg eisini at vera so í hesum førinum.

Varatíðindaleiðarin á TV2 var skjót at boða frá, at sjónvarpsstøðin helt fast við tey tíðindini, støðin hevði borið, hóast hon á sannaði, at tey kundu havt verið meiri nágreinilig í sínum upplýsingum. Hetta gjørdi hon, hóast hon einki kendi til málið, men hon fekk annað at siggja!

Kortini endaði málið við, at tíðindini vóru afturtikin. Vit kunnu takka tveimum orsökum fyri hetta. Onnur er, at TV2 fekk eina langa og ítøkiliga frágreiðing frá Fiskimannafelagnum um, hvussu veruligu viðurskiftini vóru á umrøddu økinum. Hin orsøkin er, at Danmark hevur eitt "Pressenævn", og at tað ber til at kera til hetta um órøtt tíðindi. Og er tað nakað dansk fjølmiðlafólk hava virðing fyri, og kanska enn tá ræðast, so er tað Pressenævnet, sum teir fyri alt í verðini ikki vilja koma í kløtur við. At

fáa tíðindi undirskend av hesum stovni kann enn tá koma at ganga út yvir karrieruna hjá teimum tíðindafólklum, sum ikki hava gjørt sítt arbeiði til lítar.

Sostatt leggur hetta trýst á tíðindafólkinum fyrst og fremst at hava røtt tíðindi, men annars at fáa órøtt tíðindi kannað og rættað, áðrenn tey enda í Pressenævnet.

Vit kunnu staðfesta, at í hesum førinum var tað kortini til heiðurs fyri TV2, at teir tóku søguna aftur á ein slíkan hátt, at tað ikki kundi misskiljast.

Vit hava ført fram, at aftanfyrir hesi tíðindini hevur ligið ein "óndur vilji". Í einum fylgibrævi frá TV2 leggja tey dýran við, at hetta hevur ikki verið tilvitað, og tað taka vit til eftirtektar. FF hevur havt eitt sakligt samskipti við TV2 um hetta málið, og er tað nú endað uttan nakra illstøðu.

Í fylgibrævinum verður tað áhugaverda sagt, at eitt tilíkt mál "naturligvis giver anledning til mange overvejelser om blandt andet grundighed og kildekritik."

Hetta gevur kanska eina vón um, at hetta málið hevði tað við sær, at sjónvarpsstøðin í framtíðini fer at vera meira varin í sínum tíðindaflutningi úr Føroyum.

Høvdu ikki verið afturtikin í Føroyum. Tað kann tykjast long tíð - ein heilur mánaður - at fáa órøtt tíðindi afturtikin. Men hetta prógvar kortini, at í Danmark ber tað til, um grundgevingar eru nóg góðar, og ein ikki sleppur endanum, sum í hesum førinum.

Eitt er heilt givið, at í Føroyum høvdu órøtt tíðindi av hesum slagi neyvan verið afturtikin. Eru dansk fjølmiðlafólk sjálv-rættvís, so er hetta sanniliga eisini galdandi fyri føroysk fjølmiðlafólk. Tað finnist neyvan nakað dømi, har føroysk fjølmiðlafólk hava tikið aftur órættar søgur ella órøtt tíðindi. Roynir onkur at mótmæla órøttum tíðindum um seg sjálvan, snarar blaðstjórin tað altíð soleiðis, at fjølmiðilin hevur rætt. Aðrar royndir vísa

Hesin løðir...

"Formanden for det økonomiske råd, Hermann Oskarsson, påpegede det urimelige i, at færøske fiskere forfordes med danske skatteyderes penge som grundlag. Det gjorde han ud fra en økonomisk vurdering.."

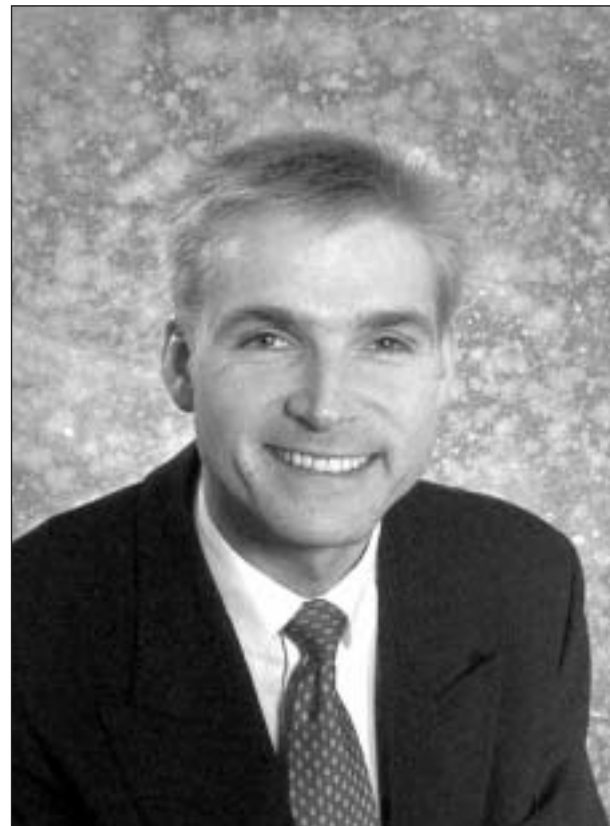
(Úr TV2 19.juli)

.. og hesin skjýtur.

"Det forarger mig selvfølgelig, at når man sammenligner færøske fiskeres forhold med danske fiskeres forhold, så er der en disfavør til ugunst for danskerne, samtidigt med, at den danske stat leverer et større millionbeløb til Færøerne i støtte."

(Úr TV2 19.juli)

So einfalt er hetta málið.

eisini, at í Føroyum verða tey, sum gera vart við slíkar skeivleikar ella sum finnast at fjølmiðlunum, snøgt sagt tagd í hel.

Í Føroyum hava vit heldur einki fjølmiðlaráð eins og tey hava í Danmark. So her er einki at ræðast heldur.

Vit hava kortini ein stovn, har til ber at kera um **almennu** fjølmiðlarnar, og er tað Løgtingsins Umboðsmaður, sum hevur staðfest, at hann er kærmyndugleiki hjá hesum stovnum. Men royndirnar hava víst, at her er so púra einki at vænta sær. Hann hevur havt nøkur fjølmiðlamál um rættleika í tíðindum, men í hvørjum einstakum teirra fær hann snarað tað soleiðis, at fjølmiðilin hevur rætt. Og út frá hesum málum ber illa til at ímynda sær nøkur tíðindi, sum kundu endað við átalum frá umboðsmanninum.

Vit hava fyrr umrøtt eitt ítøkiligt mál, har allir fjølmiðlarnir, eisini teir almennu, góvu beinleiðis órøtt politiskt litað tíðindi.

Stjórin á øðrum fjølmiðlinum boðaði frá í brævi til umboðsmannin, at tíðindaflutningurin var grundaður á, at "vanligt er ikki at eftirkanna sannleiksvirði í tíðindaskrivum, sum ein tingbólkur ella persónar í álitisstørvum lata frá sær."

Tey sum fylgja við hava sanniliga varhugan av, at hetta er galdandi fyri allar fjølmiðlarnar. Men at hetta var almennur politikkur, skuldi skapt eitt ramaskríggj og ikki minst, at ein kærmyndugleiki gjørdi vart við seg. Vit skulu langt út í heim at finna ein fjølmiðlastjóra, sum opinlýst sigur seg taka so lætt uppá um tað eru sonn ella rong tíðindi hann ber.

Óneyðugt er at siga, at slíkur politikkur gevur heilt óavmarkaðar møguleikar at "planta" órøtt tíðindini, ið ókritiskt verða borin víðari, og hetta verður so sanniliga eisini gjørt. Tað tykist, sum um tað ger tað sama um tíðindini eru skeiv ella røtt, og tað nógv tíðindini, har leysir endar eru á hesum økinum.

Hóast hetta blástemplar umboðsmaðurin slík ósonn tíðindini, har tað enn tá verður sagt opinlýst, at sannleiksvirðið ikki verður eftirkannað.

Í TV2málinum er tað júst munurin millum satt og ósatt, ið var avgerandi, og sum eisini hevði verið avgerandi, um málið kom fyri Pressenævnet.

Tað sigur seg sjálv, at føroysk fjølmiðlafólk nýtast ikki at rista í brókunum fyri at verða kærð til umboðsmannin! Og úrslitið er so eisini har eftir.

Eitt mál sum hetta skuldi givið høvi til at fáa

kannað, hvussu slík tíðindi kunnu vera komin úr Føroyum, men hetta hevur so ongan áhuga.

Latið Pressenævnet eisini fevna um Føroyar

Tað, at hetta kann henda í einum føroyskum kærustovni, kann samstundis sáa íva um, um tað kann vera nøkur nytta í einum føroyskum fjølmiðlaráð. Hetta kann lættliga gerast ein stovnur aftur, sum eingin nytta er í, og sum bert kann gerast enn ein koddur til falskan tryggleika.

Spurningurin er, um tað ikki hevði verið nógv betur eisini at latið danska

Pressenævnet fevnt um okkara fjølmiðlar. Pressenævnet hevur longu skapt sær stóra virðing, sum umrøtt í hesi grein, eins og eingin kann ivast í, at teir eisini høvdu verið ópartískir í føroyskum málum.

At enda skal verða sagt, at FF-blaðið í mong ár - við væl undirbyggdum greinum - hevur funnist at almennum myndugleikum og eisini fjølmiðlunum, men tað hevur ikki verið svarað til eina teirra.

Vit hava nú havt eitt mál móti einum danskum stovni. Hetta gav ítøkiligt úrslit eftir einum mánaði. Tað sigur ikki so lítið um munin!

Skal vitin á Fugloynni og skulu tokulúðrarnir á Borðuni og Akrabergi slökkjast?

Føroya Skipara- og Navigatørfelag hevur fingið ein fyrspurning frá MRCC-støðini, har boðað verður frá, at Farvandsvæsenet umhugsar at slökkja vitan á Fugloynni. Men fyrst vilja teir hava at vita hugsanina hjá teimum, sum annars nýta vitan. Halda teir framvegis tørv vera á honum vegna trygdina á sjónum?

Tað sama er ætlanin við tokulúðrunum á Borðuni og Akrabergi. Her verða somu spurningar settir.

FSN vil fegin vita, hvat limirnir halda um hendan spurning. Teir, sum hava eina hugsan um málið, verða bidnir um at venda sær til felagið.

Bjargingarútgærð á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar,
bjargingarvestar, eldslökkkiútgærð, bjargingar og
trygdarútgærð.

Umboð fyrri kenda
danska merkið
"Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivsdráktir
- Flótdráktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjarar
- Eldðvaringar
- Branddráktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teppi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkar "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið

.....

Eysturoyar Reingerð

Postboks 41 · FO-650 Toftir · tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 · teldupostur: nch@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn - Færø Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og
rúsevnmisnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella
rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blá-
krossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer
sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

**Vit hava
stórt úrval
av reiðskapi
til línuveiðu**

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

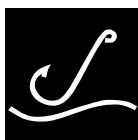
Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦**vælkomin inn á gólvið**

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík
Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík
Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgærð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgærð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgærð til GMDSS
SÝN og Service,
sum vit eisini gera

Myndir hjá Ånstad

Í seinasta blaði hövdu vit eina samrøðu við Olov Ånstad úr Svøríki, sum hevur ferðast til Føroyar síðan 1948. Vit hava fyrr havt áhugaverdar myndir hjá honum í blaðnum. Nú hava vit fingið ein hóp afturat, og endurgeva vit her nakrar teirra. Tað kundi verið stuttligt um lesararnir kundu greitt okkum nærri frá tí teir komast við á hesum myndum.

Ein handil av gamla slagnum. Hvør er maðurin?

Tá Thomas Dam seldi baljur.

Hvør er kirkjan og hvør er deknurin.

Hvørji eru hesi?

Hvørji eru hesi?

Fiskivinnuframsýning í 1948. Básurin hjá Kjølbros.

Hvørji eru hesi børnini?

Skótar í Klaksvík. Hvørji eru teir?

Mercy Ships takkar føroyingum

Vegna leiðslu og manning á Anastasis ynskja vit at takka øllum tykkum fittu og vælsignaðu fólki í Føroyum, sum gjørdur, at ferð okkara í Føroyum varð so væleydnað.

Takk fyri at tit vitjaðu okkum umborð, fyri alt tað sjálvboðna arbeiðið, fyri tær mongu gávurnar og tann ótrúliga blíðskap-

in, tit sýndu okkum. Tykkara gávumildi og stuðul røkka allan vegin til strendurnar í Vestur-afrika.

Vit síggjast!

Daslim Small,
aðalstjóri, Anastasis
Mercy Ships
www.mercyships.org

Suðuroyar Sparikassi

Postboks 2 · FO-900 Vágur · Faroe Islands
Tlf. (+298) 373064 · Fax (+298) 373640

Roknskapur fyri 1. hálvår 2004

1.000 kr.	2003	2004
Rentuinntøkur	9.970	8.564
Rentuútreiðslur	3.038	2.132
Rentuinntøkur netto	6.932	6.432
Vinningsbýti av partabrevum	71	222
Kostnaður, provisjónir v.m.	1.157	1.190
Rentu- og kostnaðar inntøkur netto	8.160	7.844
Virðisjavnan av virðisbrevum gjaldoyra	-319	68
Aðrar inntøkur	9	9
Úrslit av figgjarpostum	7.850	7.921
Útreiðslur til starvsfólk, umsiting o.a.	6.084	6.232
Avskrivningar av ognum	170	77
Aðrar rakstrarútreiðslur	0	0
Avskrivningar og burturleggingar av skuldarum (netto)	-430	-2
Úrslit áðrenn skatt	2.026	1.614
Skattur	409	279
Úrslit	1.617	1.335
Fíggjarstøða pr. 30. juni 2004		
Ogn		
Kassapeningur og innistandandi í tjóðbankum	7.677	18.220
Ogn hjá figgjarstovnum	19.624	26.560
Útlán	248.684	267.578
Lánsbrøv	61.939	46.782
Partabrev	498	4.576
Kapitalpartar í associeraðum felag	0	1.850
Ítøkiligar ognir	3.707	3.059
Aðrar ognir	0	0
Tiðaravmarkingar	159	170
Ogn tilsamans	342.288	368.795
Skuld		
Skuld til figgjarstovnar	2.011	169
Innlán	297.736	321.254
Onnur skuld	2.820	1.913
Tiðaravmarkingar	0	0
Úrslit higartil í ár	0	4.000
Eginogn	38.104	40.124
Skuld tilsamans	342.288	368.795
Tøl, ið ikki eru við í figgjarstøðuni		
Ábyrgdir	3.297	4.969

FISKIRANNSÓKNARSTOVAN

Prøvatakari m/k í Klaksvík

Fiskirannsóknarstovan sóknast eftir einum fólki at taka próvar av fiskalandingum í Klaksvík.

Arbeiðið krevur nærlagni og áhuga og eina hampulliga góða heilsu, men annars ikki nakrar serligar fortreytir.

Arbeiðið umfatar longdarmáting og viging av fiski, ið verður landaður til uppboðssølu og/ella fiskavirkini, umframt at nytrar skulu takast og hartil hoyrandi skrivarbeiði. Hetta arbeiði er ein liður í stovnsmetingararbeiðinum hjá Fiskirannsóknarstovuni.

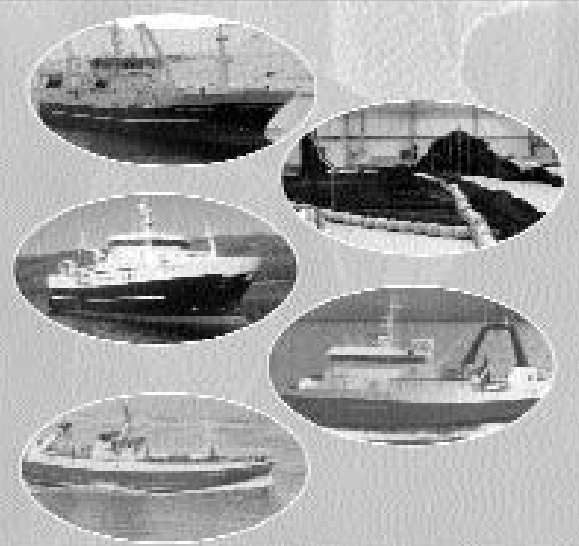
Arbeiðstiðin lagar seg eftir, nær skip og bátar landa og er sostatt ikki fulltíðarstarv. Umsøkjarin má vera til reiðar at arbeiða ymsar tíðir á degnum. Latin verður vanlig tímaløn + kr. 300,00 fyri hvønn dag, próvar verða tiknir.

Umsóknarfreistin er úti 15. september 2004.

Fiskirannsóknarstovan

Nóatún
Postboks 3051
110 Tórshavn

Vit hava útgerðina til trol- og nótaflotan

- Flóutrol
- Botntrol
- Rækjutrol
- Snurpunótir

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579

Tórshavn:
Viðarnes
100 Tórshavn
Telefon 354 391
Telefax 313 319

info@vonin.com - www.vonin.com

Ættarsøga í Syðrugøtu eftir Naenu Danielsen

Barbistova í Syðrugøtu

Nena Danielsen, f. Mikkelsen, ættað úr Syðrugøtu, hevur skrivað eina hugtakandi lýsing av ættini í Barbi-

stovu í Syðrugøtu. Vit endurgeva her hesa áhugaverdu lýsing av lívinum í Føroyum í farnum døgum

**At taka úr
blaðnum**

Síðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

Naena Danielsen

Í fólkataljingini 1801 er Poul Joensen - Páll í Barbistovu og konan Elisabeth Magnusdatter, ið var uttan av "Hellu" á Toftum gift inn í Barbistovu til fastur Pálls - Elsebeth Guttetatter, sum var gift við Elias Heinesen av "Rætt" í Syðrugøtu. Tey vóru barnleys. Í 1801 var Elspa í Barbistovu 85 ár og Líggjas 67 ár.

Elsebeth Magnusdatter og Poul Joensen giftust í 1790 og teyingu fimm børn, ið komu til - triggjar synir og tvær døtur., Ped-er Poulsen, nevndur Pæt-ur, oldurabbi okkara var elstur. Hann var føddur 1794 og doyði 1839 - 45 ára gamal. Hann hevði konu av Blankaskála - Barbara Simonsdatter. Teyingu fyra børn - ein son og triggjar døtur. Tað er tó ikki frá hesi Barbaru ættarnavnið stavar. Ein onnur Barbara hevur verið framman undan hesari.

Av teirra fyra børnum var langomma okkara Elsebeth Pedersdatter, fødd 1824, elst, hon giftist við Johs. Mikal Mikkelsen, Havna Jóannis, langabba okkara, ættaður úr Havn. Tá hann 7 ára gamal misti pápan, fór hann til Fugla-fjarðar til ommu sína, sum var bóndakona í Heimistovu, og vaks upp har. Hini trý børnini eru Poul Pedersen, Pól í Barbistovu, f. 1826. Hann var giftur við Annu Jacobsdatter úr Blásastovu í Norðragøtu. Hinar báðar systurnar giftust norður til Gjáar. Súsanna Fr. Pedersdatter, fødd 1833, gift við Jógvan í Blásastovu. Elsebeth Elena Pedersdatter, fødd 1835, gift við Klæmint Joensen í Nýggjastovu. Tey bygdu á Geilini við Gjógv.

Misti pápan og mátti taka ábyrgd av heimi bert 11 ára gamal. Langabbi og langomma okkara Elspa í Barbistovu og Havna-Jóannis giftust í Neskirkju 28. juni 1859 og búsettust í Syðrugøtu. Abbi okkara Petur Pauli í Barkistovu, sum hann vanlig var nevndur, var elstur av fimm systkjum. Tá ið hann bara 11 ára gamal misti pápan, mátti hann saman við mammuni taka við ábyrgd av heimi og smærri systkjum. Hetta hevur ikki verið lætt hjá honum og tað eyðkendi abba alt lívið. Álvarsemið, ábyrgd og nøgdsemið. Hann var ógvuliga arbeidssamur og hevði stórar líkamligar kreftir. Eisini var hann sera røkin í øllum, hann hevði um hendur. Tá ið tíðini var eingin Almannastova at fara til, og vit fáa eitt lítið innlit í, hvussu hart tað hevur verið at missa forsyrgjaran frá fimm smábørnum. Mamma hansara tótti fyri triðing, tað vil siga, at hon fekk tógv frá bóndum har, so tá ið langomma hevði bundið triggjar skipstroyggjur, átti hon tað einu, sum hon kundi keypa tað mest neyðturviliga fyri. Fyri at spara lýsið í kolini, plagdi hon at baka drýl, tá ið myrkt var blivið og brúka ljósið frá grúgvuni til at binda við. Eisini hjálpti mánalýsið, sum kom niður í gjøgnum lítla gluggan í tekjuni. Um morgnarnar plagdi ein drýlabiti at liggja klárur til hvønn teirra. Men sum abbi plagdi at siga: "Tá ið Harrin leggur sína signing til, lagar alt seg til tað besta".

Bað um navnið í dreymi

Um navnið Petur Pauli er at siga: Ætlanin var, um hetta bleiv ein drongur, at hann skuldi eita Pætur, eftir abbanum í Barbistovu. Meðan Elspa, mamma hansara, gongur og bíðar og tíðin nærkast, at hon skal føða, kemur maður til hennara í dreymi. Hann spyr, um hann ikki kann fáa navnið á dronginum, sum hann fer at fáa. Hetta hendi tvær ferðir. Hon var

undarliga við, tí hon kundi ikki mannin. Triðju ferð hann kemur, er ein kona við honum, sum nevndist Greta inni í Oyri. Hon sigur: "Elspa kennir tú ikki Pól á Látrinum?" Hon kendi hann ikki, tó at hann var ommubeiggi til langabba. Soleiðis bar tað á, at abbi kom at eita Petur Pauli. Pól á Látrinum var deyður nøkur ár framman undan. Hann fostraði Poul, beiggja Havna-Jóannis upp. Pól var bara 3 ár, tá ið pápin doyði. Hann bleiv verandi á Eiði, festi búgv har, og var nevndur

funnið ein dag, hann var á floti og hevði sleipað til lands. Húsini høvdu, sum vanligt var tá, koyggjureising, so við tann vegginn vóru koyggjur, og beinkir vóru fram við hinum veggnum. Men inn í móti skilavegginum til stovuna stóð komfýrur mitt fyri, og við síðuna av var torvbrik. Í rúmligu stovuni var vindeyga, við hvítum gardinum og heklaðari blondu og song við hvítum seingjarteppi við frynsum.

Í stovuni var borð, og stólarnir, sum stóðu runt borðið, vóru ógvuliga

Bar 680 pund. Eitt, sum abbi hevur verið serliga kendur fyri, var hansara styrki og líkams-evni. Tá ið hann bygdi sær húsini, bar hann ein stein úr norðaru á, nakað niðan fyri fyrstu brúgv, og var hann við í laðingini í veggnum. Tá ið húsini blivu niðurtikin, hava eftirkomararnir varðveitt hendan steinin. Hann vigar 680 pund og er til skjals hjá Dánjal Paula Dalbø, sum er ein abbasonur. Hann liggur har sum eitt hav og sigur sína tigandi søgu um sterkar menn og roysnis-

sær væl um matin. Tað var ikki lukkuligt, tá ið vit ótu turran fisk, um vit tveittu skræðuna og ikki høvdu etið alt, sum var úti í uggnum. Maturin var ein Guds gáva.

Av tí, at pápi hansara átti bát saman við Skála-Hanusi, gjørdi hesin av, at abbi skuldi fáa sessin á báti, sum faðir hansara hevði havt, hóast hann bert var 11 ára gamal. Hann skuldi hjálpa, um tað stóð á. Sostatt kundi hann hjálpa til við húsarhaldinum. Hetta má hava komið væl við. Tá ið abbi var tilkomin fekk hann lønt Skála-Hanusi aftur, við at lata Líggjas á Fløttinum, sum var einasti sonur og yngstur av børnunum hjá Skála-Hanusi, fáa pláss á bátinum. Líggjas var rættiliga ungur, tá ið pápin doyði.

Abbi bleiv av bestu útróðrarmonnum. Hann var skilamaður á sjógvi og bátsformaður, tá ið teir um heystið róðu við seksmannafari og um várið við áttamannafari. Abbi var í mong ár til lands í Íslandi, men bara ein túr til skips við slupp. Skipari var versonur hansara, Sámál Jákup við Gil í Norðragøtu. Sagt verður, at abbi var bestur at fiska.

Tá ið tað ikki var farandi á sjógvin, velti hann og fekk heiðurstekin fyri vakurt velja bøn.

Abbi var ógvuliga gudrøkin maður. Hansara stólur í Gøtu kirkju stóð sjáldan tómur, og tað skuldi vera góð grund fyri tí, um abbi ikki sat har, tá ið gudstænastan byrjaði.

Onkur her í Havn, sum kendi til ættina, hevur sagt mær, at allir teir gomlu vóru avhaldsmenn og sambandsmenn, og soleiðis var eisini við teimum gomlu í Gøtu.

Navnið á abba hvarv úr Gøtu, tá ið Palli bróður flutti og búsettist í Klaksvík. Nú eigur Jóannis, yngri sonur Petur Eli bróður, ein son, sum hevur fingið gamla ættarnavnið Petur Pauli. Hetta gleðir okkum almikið, nú er aftur ein Petur Pauli í Barbistovu í Syðrugøtu.

Petur Pauli í Barbistovu, 1860-1936 og konan, Anna Kathrina, 1864-1945

Havna-Pól. Ein av eftirkomarum hansara er Svenning av Lofti. Teir áttu eina systir, sum æt Anna. Hon bleiv fødd ein mánað aftaná at pápin doyði. Hon bleiv verandi hjá mammuni, sum breiðføddi tær við ymsum hondarbeiði.

Húsini í Barbustovu Húsini hjá ommu og abba minnst eg soleiðis: Lítil durur, haðani ein hurð gekk beint inn í roykstovuna. Við síðuna var hurð, sum gekk inn í eitt rúm, har borð og vask var. Gólvíð her var lagt við hellum og sá vakurt út. Nær vatnið er innlagt veit eg ikki at siga. Nøkur ár hava omma og abbi havt moldgólvi í roykstovuni, men so bleiv trægólvi lagt á. Tað var evnað til úr einum ógvuliga stórum viðarbuli, sum abbi hevði

vakrir. Setrið var ljósari enn bakið og smá hol vóru í tí runda setrinum. Absalon ommubeiggi (á Skála) hevði keypt teir í Onglandi. Har var bíleggaraovnur, klokka við loddum og rósinnmálaðari skivu hekk á veggnum. Undir loftinum hekk vøkur lampa, sum eg haldi meg minnst hava hoyrt, at omma hevði hoyað av Dunganum. Í sambandi við koyggjureisingina var kovi, har hurðin var frá stovuni. Eitt seingjarpláss, haldi eg, var afturat í stovuni, antin koyggja ella forhang fyri. Borðið í roykstovuni kundi sláast upp á vegginn, tá ið tað ikki bleiv brúkt. Kúgvinn stóð í kjallaranum, har var jarðarmunur, so eg haldi ikki, at tað var fullur kjallari.

brøgd í teirra dagligu tilveru. Ikki fyri at fáa rós ella heiðursmerki, men tí teirra kargi gerandisdagur kravdi tað.

Kendi munin millum títt og mítt. Abbi var ógvuliga greiður í hesum, hvat er mítt og hvat er títt. Tað hendi tá, ið teir settu línu, at onkur kom og setti niður yvir teir. Um so hendan línin stóð, tá ið teir drógu aftur, og onkur fiskur loysnaði á fremmandu línuni, tók abbi sær ikki fiskin, nei, hann tók og krøkti hann betur uppá og slepti so niður aftur. Hetta hevur Palli beiggi mín fortalt mær. Hann plagdi at vera í báti saman við abba av og á. Abbi var hjálpsamur og boð vórðu send eftir honum, tá ið nakað var áfatt í bygdini. Hann vandaði

Mikkjal abbabeiggi

- fœddur 25. november 1865

Abbi og bróður hansara Mikkjal í Barbistovu, bygdu sær hús nærindis gomlu Barbistovuhúsinum, ið var niðanfyrri Skansahúsin. Abbi bygdi fyrst. Tá ið so Mikkjal er farin undir at byggja, hevur hann hjálpt beiggjanum at laða grundina, tí vit vita, at har í grundini stóð tann størsti steinurin, sum hildið verður, at abbi hevur borið. Hetta var ein steinur, sum lá uttast í kósini. Tá ið hin yngsti sonurin Jákup Andrias tók tey gomlu húsini niður og bygdi nýggj á grundina, varð hesin steinur lagdur, sum grundarsteinur í tí eina horninum.

Mikkjal abbabeiggi fekk sær konu úr Kúluni á Toftum, Katrina Olsen. Tey finga børnini:

Elsebeth Mikkelsen (Elsa), f. 1. okt. 1890, giftist við Marius Olsen av Húsum. Tey búsettust har, men fluttu seinni til Havnar.

Jóhannes Mikkelsen, f. 9. sept. 1894, giftist við Petru Wolles úr Leirvík og búsettust í Syðrugøtu.

Hansina Mikkelsen, f. 10. nov. 1896, giftist við Marius Frederik Joensen úr Kollafirði. Tey búsettust har.

Michael Peter Mikkelsen, f. 25. juli 1899, giftist við Annu Margrethu Matras av Norðoyri. Tey búsettust í Klaksvík.

Jóhanna Mikkelsen, f. 8. jan. 1902, var ógift.

Jákup Andrias Mikkelsen, f. 15. okt. 1904, giftist við Mariu Solmunde (Miu). Hon var einkja eftir Sofus Solmunde, sum fórst við "Immanuel". Tey blivu búgvandi í Syðrugøtu.

Elisabeth Mikkelsen (Betta), f. 23. jan. 1910, giftist við Sámál á Bergi úr

Syðrugøta 1912-14. Hendan myndin er frá Fornminnissavninum/skrásetingarnr. 27/F062. Skipið er "Tjaldur" hjá DFDS. Húsinu uttast til vinstru er ein útihandil hjá teimum á Gørðunum, sum varð ríkin av Lorvíks-Jóannesi. Seinni hevur Pól Gregersen bygt á grundini.

Klaksvík. Tey búsettust har.

Tað var bara tún ímillum húsini hjá abba og Mikkjal. Sjey børn vóru í hvørjum húsi og ógvuliga góð viðurskifti vóru millum húsini. Tey runnu inn hjá hvørjum øðrum og spældu saman. Tað var sum eitt hús. Hetta tættu vinsemi bant tey saman alt lívið.

Mikkjal við tí lætta lyndinum.

Abbi var hin bestemt og álvarsligi maðurin, meðan Mikkjal hevði eitt lættari lyndi og var altíð eitt stórt smil. Vit børn vóru góð við hann. Eg havi skrivað fyrr, at beiggjarnir vóru gudrøknir menn, og kann hetta eisini siga nakað um tað, ið Palli bróður segði mær. Sum stórir smádrongur plagdi hann at

seta sildagørn við abba og Mikkjali. Tá ið liðugt var at seta, og teir sleptu kýkin, plagdu teir at siga okkurt sum: "Jesus veri við okkum" ella "Jesus signi okkum". Hetta gjørdi teir hvørja ferð.

Nógv av Barbistovufólkunum høvdu góðar hendur og snøgt var tað, tey fingust við. Skal eg nevna nakran ávísan í sambandi við húskið hjá Mikkjal abbabeiggja - tað kundi verið fleiri - so fari eg at umrøða Jóhannes hjá Mikkjali. Hann var maskinmeistari í turkíhúsinum, alt eg minnst. Hann var arbeidsformaður og umsjónarmaður. Eg kundi nokk givið honum fleiri titlar enn, tí Jóhannes dugdi alt. Primussurin spældi stóra rollu í hvørjum húsi og riggaði hann ikki, sum hann skuldi,

vóru tað nokk fleiri, sum fóru til Jóhannes við honum. Tá vóru ongar plastikvørur. Føtini vóru úr leiri og fleiri, ið høvdu verið óheppin at bróta eitt fat, fóru til Jóhannes at biðja hann um at stífta tað saman aftur. Hetta vóru bara tvey ting eg nevndi. Eg kundi blivið við, tí Jóhannes kláraði alt. Eisini dugdi hann væl at umstilla seg til tær ymisku uppgávurnar í turkíhúsinum, sum kravdust, so hvørt sum tíðirnar broyttust. Jóhanna hevði eisini góðar hendur. Hon starvaðist sum seymikona.

Tann, sum eg hevði mest samskipti við, var Betta. Eg haldi, at henni hugnaði so væl í Havn. Tá ið Sámál var til skips, plagdi hon at koma onkrar túrar suður til okkara. Eg kundi trygt fara burtur nakrar dagar

at ferðast, tá ið Betta var eftir í húsinum, og okkara børn vóru ógvuliga góð við hana.

Allir tríggir brøðurnir: abbi, Mikkjal og Jógván áttu bát saman við Jákup og Petur Jakku ommubeiggjunum, og saman við Jógván og Liggjas á Mýruni og Petur Jakku hjá Nellu. Hetta var áttamannafar sum æt "Havfrúgvín", ið mest varð brúkt til norðurhavsróður um vár ið og til grindaróður. Tá ið Petur Jacob ommubeiggi seldi húsini, fylgdi bátururin við, so tað bleiv Eiðis Hans Jacob, sum kom at eiga hansara part.

Teir tríggir brøðurnir áttu eisini eitt seksmanna-far, sum æt "Delfinin" saman við ommubeiggjunum og Liggjas á Fløttinum. "Delfinin" bleiv mest brúkt til útróður um heysti.

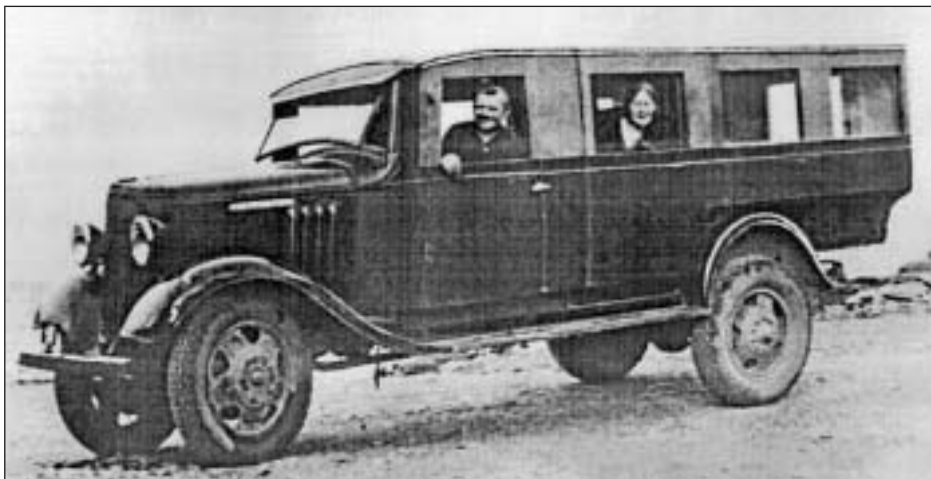
Av raskastu útróðrarmonnum Barbistovubrøðurnir hava verið av raskastu útróðrarmonnum, og gott evni hevur verið í øllum trimum, tað hava vit hoyrt nógv søgur um. Eg fari at lýsa teir tríggjar abba, Jógván og Mikkjal við hesum báðum.

Einaferð fyrrapartin í 1960-unum, vóru tveir abbasynir hjá Barbistovubrøðrunum staddir niðri á lendingini í Lamba. Tá kemur Kinna Jákup at prátta við teir og fregnast um, hvørjir teir vóru. Teir halda, at so gomlum manni er best at siga, hvørjir abbarnar vóru. Annar sigur seg vera abbason Petur Paula í Barbistovu, hin sigur seg vera abbason Jógván í Barbistovu. Tá sigur Kinna Jákup: "Eitt skal eg siga tykkum, tað skuldi vera góð manning við seksmanna-fari, ið kundi rógvið frá Barbistovumonnunum við fýramanna-fari."

Jóhan Lamhauge, lærari á Toftum, fortaldi, at vegna veður settu Barbistovubrøðurnir upp í Lamba. Teir tóku línirnar á nakk-an og fóru til gongu inn til Gøtu. Morgunin eftir vóru teir aftur í Lamba, við egndum línunum á bakinum, klárir at fara avstað aftur til útróðrar.

Reyp sigur onkur. Eg havi bara loyvt mær at tikið upp aftur nakað, sum aðrir menn hava havt á munni.

Mikkjal abbabeiggi og Kathrina fluttu til Kollafjarðar, til dótrina Hansinu, tá ið tey blivu gomul og doyðu út haðani.

Áhugaverd samferðslumynd úr Syðrugøtu. Poul Christoffur Poulsen fór uml. 1926-27 at koyra ein lastbil, sum kommunan keypti. Seinni fekk hann postin at koyra í samband við mjólkarbátarnar. Hetta merkti eisini flutning av ferðafólki. Hann fekk sær buss í 1932, og í 1936 keypti hann sær ein nýggjan og størri buss. Her sæst hann í nýggja bilinum saman við konu síni Kunoyar-Johannu.

Mikkjal og Katrina.

Virkið hjá Tonito á havnalagnum á Eiði.

Fimm milliónir brævbjálvar á Eiði

Í næst seinasta blaði vóru vit eisini á Eiði, har vit vitjaðu nýggja livravirkið Faroe Marine Biotech. Á Eiði er ikki bert fiskur, hóast tað er fáar bygdir, sum eru so heftar at fiski-

veiðu sum júst Eiði. Fara vit nóg langt aftur í tíðina, mundi Eiði vera ein tann týðningarmesta fiskivinnu-bygdin í landinum.

Nú verða eisini brævbjálvar gjørdir á Eiði, og er

hetta kanska ikki nøkur stór vinna. Men fyri nøkrum árum síðani fingur brøðurnir Torleif og Niels Emil Andreassen saman við svágrinum Tordi Niclasen tað hugskot, at brævbjálvar

áttu vit at kunna gjørt í Føroyum. Hesir høvdu higartil verið innfluttir, og tá fyrirkur ynsktu at hava prenta navn á brævbjálvunum, vóru teir latnir inn á

prentsmiðjur at prenta navn á.

Hugsanin aftanfyrir nýggja brævbjálvavirki, sum fekk navnið Tonito, var, at framleiðslan av brævbjálvum saman við prenting av firmanavni skuldi verða gjørt á einum og sama staði. Hetta skuldi gerast ein bíligari loysn, sum eisini tryggjaði, at alt arbeiðið varð gjørt í landinum.

Úrslitið gjørdist gott og Tonito framleiðir nú einar

5 miljónir brævbjálvar um árið, og er hetta umleið 80% av allari nýtsluni í Føroyum.

Á virkinum eru fimm arbeiðspláss. Hetta er eitt fitt íkast í eina bygd sum Eiði. Spurningurin er, um tað ikki hevði verið grundarlag fyri øðrum framleiðslum eisini, sum eins væl kundu verið gjørdar í Føroyum, og sum vit nú innflyta.

Vit lýsa virksemd við nøkrum myndum.

T.v: Hjúnini Niels Emil og Hanna Andreassen arbeiða bæði á virkinum.

Niðast t.v: Her síggja vit Bjarka Ziska við einum av teimum framkomnu maskinunum, sum gera prentaðar brævbjálvar burtur úr pappírslunum

Niðast t.h: Hetta er ein rulla av pappíri, sum verður nýtt til at gera brævbjálvar burturúr. Óásettar eru rullurnar munandi størri enn hesar.

Á ferð í Suðuroy: Íbúð í Lopra

Hvørt summar plagar FF-blaðið at ferðast kring landið, og hava vit eisini havt frágreiðingar frá hesum ferðum. Serliga eru tað tey smærru plássini, vit hava vitjað. Hetta fyri at kunna siga lesarum okkara, at her er nógv áhugavert at síggja, eisini slíkt, sum vit vanliga ikki geva okkum far um.

Í báðum teimum seinastu bløðunum hava vit havt frásagnir úr Svínø og Fugloy. Hesu ferð fara vit til Suðuroy.

Tað eru nógvir møguleikar fyri innivist ella bústaði so at siga í allari oynni. Vit búðu fyra dagar í Lopra. Her eru fyra íbúðir, sum eru gjørdar til fremmandafólk at búgva í, og sum kunnu leigast fyri ein sámligan pening. Tað riggaði eisini sera væl at búgva her. Lopra er eitt vakurt pláss, og byggin liggur tætt upp at nøkrum av teimum mest spennandi náttúruupplivingum, sum eru at síggja í sunnara partinum av oynni. T.d. Beinisvør, sum er eitt einastandandi upplivsi í góðum veðri. Og nú slepst eisini lættliga til Sumbiar gjøgnum bergholið.

Okkara vitjan var heilt tilvildarlig, samstundis sum vit høvdu ta áhugaverdu

søgna um Lopra, sum Andrew Godtfred segði frá í seinasta blaði. Hann var leiðari á hvalastøðini í 1948-52, og fingi vit eisini her íkast til hesa frásøgn. Vit prátaðu við menn, sum minnst hesa tíðina, og teir geva Godtfred monnunum besta ummæli.

Søgan um Lopra
Vit fara at taka eitt sindur fram um søguna hjá Lopra og um søguna hjá hvalastøðini, sum vardi í uml. 50 ár. Keldan er Erling Poulsen, sum hevur skrivað bók um hetta evni.

Lopra er ein av teimum fimm niðurstubýgdunum í Suðuroy. Í Lopra var slættlendi, so her bar væl til at velja. Fjørslætt var

og kyrrupláss, so tað bar ofta til at fara á flot. Tað eru nevniliga ættir, sum eru ringar í Lopra.

Hildið verður at Lopra varð bygd í 1834. Fyrsti maður var Andreas Thomassen úr Sumba, og hann livdi 1778-1853. Kona hansara Sunnuva Súsanna Niclasdatter, 1798-1874, var ættað úr Porkeri.

Í 1845 eru tvey hús komin afturat og fólkatalið er nú 17.

Í 1890 búgva 23 fólk í Lopra, men í 1906 eru 7 hús við 32 fólki. Henda øking stavar frá teirri nýggju hvalastøðini, sum er byrjað í 1901, og her við byrjar eitt heilt nýtt tíðarskeið, har tað eins og í fiskivinnuni er gingið bæði upp og niður. Hetta

Her síggja vit Jákup Joensen og Oluf Ungagarð inni á virkinum hjá Jákup.

hefur verið galdandi bæði fyri nøgd av hvalum og prísnum á framleiðsluni.

Fyrsta hvalaveiðufelagið í Lopra var "Suderø", sum hevur ein hvalabát "Tekla", sum var keyptur fyri 75.000 kr. Tað gekk væl fram til 1916, tá stígur meira ella minni kom í. Veiðan byrjaði aftur fyrst í 20-unum, og mitt í 20-unum fer "Suderø" á húsangang.

Í 1928 byrjar ein nýggj tíð í Lopra. Tá er tað, at kendi danski grønländsgranskarin Einar Mikkelsen fer at reka støðina.

Støðin var í ringum standi, og nógvir ábøtur máttu gerast. Úslitið varð eisini gott at byrja við, men so fóru lýsiprísirnir í botn og í 1931 fór støðin á húsangang.

Men henda tíðin var við til at skapa ein navnframan danskan listamann, nevniliga Sten Havsteen Mikkelsen, sum var sonur Einar Mikkelsen. Nóg av hansara list hevur fingið íblástur úr Føroyum, og hetta stavar frá tí tíðini, hann búði í Lopra.

Í 1932 keypur Gudmund Mortensen støðina, og hann eigur hana, til hon verður seld til teir hjá Dias á Heyggi, soleiðis sum vit hava umrøtt. Men árin 1935-39 er tann tíðin, sum Erling Poulsen kallar "Týskaratiðin í Lopra", tá týskarar skuldu gera kanningar í samband við stór-hval. Teir gjørdu eina royndarstovu við meira ella minni duldum endamáli. Til hetta var tørvur á el-megi, og teimum fyri at takka, varð ravmagn lagt úr Vági til Lopra.

Sóknin

Lopra er ein av teimum fyra bygdunum í Sumbiar Kommunu. Høvuðsbyggin er Sumba, sum er tann størsta við 280 íbúgvum, Lopra við 108. Akrar við 29 og Víkarbyrgi við 2. Tann 1.10. 2003 búði tískil 419 fólk í sóknini. Hetta er ein minking í mun til árið frammanundan, tá her búðu 430 fólk. Øll hendan minkingin og meira afturat er í Lopra, har fólkatalið er farið niður við 20, meðan tað er farið upp í Sumba við 7 fólki.

Men Lopra er von við

skiftandi fólkatal, og kemur hetta av útlendska virkseminum í bygdini. Tá hvalastøðirnar vóru uppá sítt besta, komu nógvir norðmenn higar, og eftirnevnt sum Nilssen og Andersen stava frá hesi tíðini.

Fyri nøkrum árum síðani kom higar ein heilur hópur av teiðingum, sum arbeiddu á flakavirkinum í bygdini. Hetta gav økt fólkatal, sum so minkar aftur næstan tilsvareandi, tá hesi fólk flyta burtur aftur.

Men treyðugt so, nakrar av teiðendisku kvinnunum funnu sær dreingir og menn í Lopra og kanska eisini aðra staðni í oynni við. Og her eru eisini komin børn burturúr og fleiri eru væntandi, so tað kann í hvussu er sigast, at innannøring (indavli) ikki er nakar trupulleiki í hesi bygdini. Teiðingar fáa annars besta ummæli. Tey eru røsk og arbeidsom og koma skjótt eftir føroyska málinum.

Beint nú verður tosað um kommunusamanlegging í Suðuroy. Borgmeistarinn í sóknini Jacob Vestergaard er talsmaður fyri at leggja alla Suðuroynna saman í eina kommunu. Tað er tó ikki full undirtøka fyri hesum, og fyrbils verður tí tosað um at leggja Sumba og Tvøroyri saman í eina kommunu. Hesum tykist tað als ikki at vera undirtøka fyri. Í hvussu er ikki hjá teimum, sum vit tosaðu við í teimum ymiskum bygdunum í sóknini. Her kenna tey seg greitt nærri knýtt at Vági, og at leypa upp um Vág til Tvøroyrar er ikki ein nærliggjandi tanki.

Virkið sær gott út og er væl útgjørt til flakaframleiðslu.

Hetta er ein syrgilig mynd av upptiknari aliútgerð, og lýsir hetta hvussu illa stendur til í Suðuroynni.

Byggin í Løpra er vøkur og her er hugnaligt at vera.

Akrar er tann minna byggin. Akrar og Løpra hava annars felags skúla - á Leiti - mitt millum bygdinrar.

Vinnulívið liggur stilt. Okkurt má gerast á vinnuliga økinum í hesum partinum av Suðuroynni. Tað er nærum syndarligt at síggja, hvussu alt liggur stilt. Smoltstøðir í ymisku byggunum liggja stillar og á bryggjulendinum í Løpra liggur hópin av upptiknari aliútgerð.

Í Løpra búgva nógvir fiskimenn, og tað hava eisini í nýggjari tíð verið

gjørðar royndir at fáa virksemi á landi. Heri Hjelm royndi við eini fiskamjølverksmiðju. Nakað væl seinni kom eitt sagverk, sum heldur ikki gekk. Síðani var eitt laksakryvjivirki bygt, men tað gekk heldur ikki. Seinni keypti Jákup Joensen hetta virki. Húsið varð nýtt til reiðskap hjá garnaskipinum "Vesturland", sum Jákup átti.

"Vesturland" varð seinni

seld og Jákup leigaði virkið til flakavirkið, har arbeiðsmegin fyrri ein stór-an part vóru teiðendingar. Hetta virkseimi helt eisini uppát, og leigumálið gongur úr í heyst. Og tá er Jákup hugaður fyrri at seta vinnuligt virkseimi í gongd. Virkið er nú nærum eitt framkomið flakavirki við allari útgerð og skuldi havt allar møguleikar at gjørst eitt stóðugt arbeiðspláss.

Vit hittu Jákup - sum annars er sumbingur. Fyrst í 1960-unum var hann ein av teimum, sum keypti línuskip til landið, og var hetta "Akraborg". Men tað var alt ov strævið at reiða skipið út frá Sumba, so Jákup flutti til Løpra, sum bert er nakrar fáar kilometur frá Vági.

Vinnuliga søgan hjá Jákup er annars sera merkisverd. "Akraborg" varð mitt í 60-unum riggað um til

Í Løpra rendu vit okkum í eitt fitt vinalag tvørtur um knøttin. Fríða av Eiði var fyrri nøkrum árum síðani í New Zealandi, har hon gekk í skúla í eitt ár. Nú var vertsfamiljan komin at ferðast, og Fríða saman við dronginum, Eyðfinni, var farin eitt legg suður til Løpra við teimum.

kraftblokk, og hetta varð byrjanin til eina ta størstu fiskivinnufyrirøkuna, vit hava átt í Føroyum í nýggjari tíð. Jákup fekk ein flota av skipum og ikki minst eitt tað mest framkomna flakavirki í landinum, Polarfrost.

Sum eitt dømi um, hvussu væl tað gekk, kann nevast, at í tíðini hjá ráfiskanevndini vóru fyra vælrikin virki vald út til at rokna út tær útreiðslur, sum skuldu vera grundarlagið fyrri prísútrokningini. Men meðan øll onnur virki hevdu rentuútreiðslur, hevði Polarfrost rentuinntøkur. Tað vil siga, at virkið átti meira pening enn tað skyldaði.

Tað er hugvekjandi og hugstoytt, at tað ikki hevur verið brúk fyrri júst einum slíkum virki aftaná kreppuna, tá áttu vit júst at havt brúk fyrri tí.

Hóast hetta, endaði tað við, at alt virkseimið hjá Jákupi reykt. Seinni royndi hann seg í poltikki og

varð valdur inn á ting í 1994. Hann hevur tó helst ikki verið tann stóri taktikkarin at útvega atkvøður til sín sjálvs, so hann varð ikki afturvaldur.

Men Jákup hevur ikki givið skarvin yvir. Vit hittu hann inni á virkinum, har hann gjørdi onkra ábót. Og hóast hann verður 75 ár í heyst, so umhugsar hann, hvussu hann kann fáa virkissemi aftur í húsið. Og her hevur hann í øllum førum ein førleika sum fáur. Vit kunnu bert ynskja honum góða eydnu við ætlanunum.

Annars kunnu vit mæla øllum føroyingum til at fara ein túr til Suðuroyar at ferðast. Fólkið er blítt og fyrikomandi og nógv er at síggja. Skipað verður eisini fyrri spennandi tiltøkum og gongutúrum. Sagt verður, at tað er stórus vøkstur í fólki, sum fer til Suðuroyar at ferðast. Og tá nýggi "Smyril" kemur, verður tað enn meira spennandi.

Í Akrabyrgi er sera vakurt.

Vit vóru víða um í Suðuroynni og komu eisini Sandvíkar, har teir eru í holt við at gera ein minnisvarða yvir Sigmund Brestisson júst á tí plássi, hann misti høvdið.

Úr Japan til Føroyar at kanna drápsháttin av grindhvali

Ein partur av mann-
ingini á djórasavni-
num f.v. Hogni Arn-
bjarnarson, Sólveig
Sørensen, Astrid
Andreassen og
Bergur Olsen.

Toshidide er innan smá-
hvalaveiðuna, sum ikki er
fevnd av IWC. Nógv sløg
av smáhvali eru, men í
hesum førinum verða
hvalirnir býttir upp í tveir
høvuðsbólkar - smáhvalir
og delfinir.

Minsti bólkurin fevnir
um smáhval, og har er so
aftur ein bólkur, sum fevnir
um eitt slag av grind-
hvali. Veiðikvotur eru á-
settar, og samlaða kvotan
er umleið 200 hvalir árliga.
Hetta munar ikki nógv til
øll tey fleiri enn 100 milj
av fólki, sum búgva í
Japan. Fyri vanligu japan-
aran hevur grind ella
tvøst ikki tann stóra týdn-
ingin. Hesin maturin hevur
størstan týdning sum
“andalig” føði, ella í sam-
band við mentan o.t.

Veiðan av delfinum er
tann sum hevur størstan
týdningin. Tað eru nógv
sløg av delfinum og kann-
ingar vísa, at teir ymsu
delfinstovnar telja um-
leið 1,5-2 milj. samanlagt.
Stórt sæð verður roknað
við, at ein delfin ikki gerst
longri enn ca. 3 metrar og
at árliga veiðan eftir del-
finum árliga liggur upp á
15 - 18.000 delfinur, so

Toshihide IWASAKI á djórasavninum.

eingin ivi er um, at hetta
er ein burðardygg veiða.

Veiðukvotur verða ásett-
ar. Fyri smáhval verður
kvotan sett fyri Japan sum
heild, meðan kvotur fyri
veiði av delfinum verður
ásett fyri tey ymisku økini
sær.

Kanningar
Stovnurin Cetacean Popu-
lation Biology Section ger
nógv við at kanna hvala-
stovnar. M.a. verður
hvalur merktur, og kann-
ingar verða eisini gjørdar
yvur fylgisvein.

Í Japan verða tveir høv-
uðshættir nýttir, tá hvalur
skal drepa. Annar er at
skjóta hvalin við hondhar-
pun. Hetta sigst at vera ein
hampiliga tryggur dráps-
háttur. Hin er at reka
hvalin inn á eina vík, og
síðani seta nótt fyri, áðr-
enn drápið byrjar. Hetta
er ein háttur, sum minnir
um tann, sum áður varð

nýttur í Vestmanna. Tað er
í hesum førinum, at jap-
anar hava trupulleikar við
drápsháttinum, og rokna
teir við, at teir her kunnu
fáa hjálp úr Føroyum.

Um japanska fiskiveiðu
sigur Toshihide, at hon
gongur illa eins og nógva
aðra staðni í heiminum.
Serliga er tað trupult hjá
uppsjóvarflotanum, men
veiðan fram við landi
gongur hampiliga væl.
Innan alingina stendur
hampiliga væl til og her
er tað alingin av skelja-
djórum, sum er høvuðs-
vinnan.

Meðan Toshihide var í
Føroyum, hitti hann fleiri
føroyingar, ið hava kunn-
leika um grind. M.a. hitti
hann Ólav Sjørðarberg,
formann í Grindamanna-
felagnum.

Kanska fara vit at frætta
nærri, um, hvussu tað
gongst við at broyta dráps-
háttin av smáhvali í Japan.

Tað má sigast, at tað hevur
gingið framá við dráps-
háttinum av grindhvali í
Føroyum. Fyri bert fáum
árum síðani, var øll heims-
pressan eftir okkum av
hesi orsök. Síðani eru
rættilig stig tikin til at
broyta drápsháttin tann
rætta vegin og her eigur
ikkj minst Justines Olsen,

djórælækni ein stóran leik-
lut.

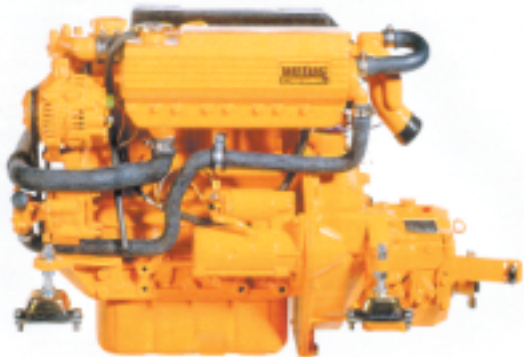
Uttan iva hava tíðindi
um hetta verið at frætt úti
í heimi, tí í seinastu viku
høvdu vit vitjan av einum
granskara úr Japan, sum
kom higar at kanna,
hvussu vit drepa grind og
at finna út av, um teir
kunnu læra av okkum.

Tað er japanarin Toshi-
dide IWASAKI, sum var í
Føroyum í fyra dagar. Vit
hittu hann á náttúrugripa-
savninum, har hann helt
til, meðan hann vitjaði
her. Dagliga arbeiðir hann
á japanskari fiskirann-
sóknarstovu á eini serliga
deild, har m.a. smáhvalur
hoyrir undir. Vit hava tó
mest hoyrt um japanska
stórhvalaveiðu, sum IWC
av øllum alvi roynir at
seta seg ímóti. Henda
veiðan, sum fyrr hevði
stóran týdning fyri Japan,
er nú avloyst av eini av-
markaðari vísindaligari
hvalaveiðu. At tað so er
onkur, sum heldur, at tað
vísindaliga bert er eitt pá-
skot fyri vinnuliga veiðu,
er ein onnur søga.

Dagliga arbeiðið hjá

KAMPAGNE? NEJ TAK!

Til gengæld har vi
altid faste lave priser!

MITSUBISHI				
M2.C5	8,2/11	3000	ZF10M-2,05/2,72:1	33.677,-
M2.06	11,8/16	3600	ZF10M-20,5/2,72:1	40.557,-
M3.09	18,4/25	3600	ZF10M-20,5/2,72:1	46.072,-
M4.15	24,3/33	3000	ZF10M-2,05:1	52.529,-
M4.17	30,9/42	3000	ZF10M-2,05:1	57.157,-

HYUNDAI				
VH4-65	48/65,3	3000	ZF25A/2,29/2,71:1	71.763,-
VH4-80	58/80,3	4000	ZF25A/2,29/2,71:1	80.199,-

Standard tilbehør i henhold til specifikation. (Rekv. pr. telefon)
Har du båden - har vi motoren!

1 stk. marinemotor
VETUS HYUNDAI VH4-65
65 HK/48 kW, maks. 3.000 o./min.
ZF-gear 25A, 2,71:1 (hydraulisk).
Pris afhentet 64.586,- inkl. moms
inkl. 12V panel, svingningsdæmpere, startbatteri.

Vit umboða Harm-Danmark
J M Motor & eykalutir sp/f
Box 31 · FO-370 Miðvágur
Tel 33 26 92 · 21 26 92 · Fax 33 36 92
E-mail: jmotor@post.olivant.fo

Japansk merking av delfini.

Jógvan abbabeiggi

- føddur 13. februar 1868

Tann yngsti beiggi abba var Jógvan á Lakjuni. Hann gifti sær Lakju-festið til. Festið er 3 merkur. Kona hansara, Malena Fredrikka Trondesen, doyði í barsils-song við fyrsta barni teirra, eini dóttir, sum kom at eita Malena Sofía, fødd 5. nov. 1893. Hon tók ikki við festinum á Lakjuni, tá ið hon vaks til, tí hon giftist við bónda á Viðareiði, Niels J. Matras, og festu búgv í býlinginum á Heygum - 8 merkur. Jógvan abbabeiggi giftist upp aftur við konu frá Skálabotni, Maria av navni. Tey fingi børnini:

Johannes Mikal Mikkelsen, føddur 6. nov. 1898, uppkallaður eftir Havna-Jóannis. Hann festi garðin eftir faðir sín. Hann giftist við Lenu Petersen, ættað úr Ólavstovu í Syðrugøtu.

Inga Mikkelsen, f. 31. des. 1899. Hon var ógift.

Petur Mikkelsen, f. 9. juni 1901, giftist við Kathrinu Zachariassen úr Norðragøtu (Jákupstovu).

Edvard Mikkelsen, f. 4. juni 1903, giftist við Sannu Olsen úr Tøvuni við Gøtu-gjógv.

Elsa Sofia Mikkelsen, f. 15. jan. 1905, giftist við Anthon Hansen frá Vejle, Danmark. Tey búsettust har.

Olivar Mikkelsen, f. 21. mai 1906, vaks upp “fyri oman Oyruna” í Syðrugøtu. Hann fórst við sluppini “Verdandi”, sum gekk burtur við mann og mús í 1944.

Martin Mikkelsen, f. 22. nov. 1912, var ógiftur.

Petra Mikkelsen, f. 29. jan. 1914, var yngst av systkinunum, men doyði longu í 1927 av vanlukku.

Inga var rættiliga tilkom-in, tá ið hon saman við beiggjanum Martin flutti til Havnar, har tey bæði keyptu sær hús úti í Grønlandi. Inga var ein ógvuliga dugnalig seymikona, og man tað hava verið stórir saknur hjá bygda-fólkinum, tí nógv vóru tey, ið heittu á Ingu, tá ið eitt pent plagg skuldi seymast, ella hon klipti til fyri tey, sum seymaðu pløggini heima. Ikki man tað hava verið nógv, hon hevur fingið fyri sítt arbeiðið í teimum vánaligu 30-árunum. Inga var hjarta-góð og ógvuliga ættarkær.

Heim teirra í Havn var altíð opið fyri familju og vinfólki úr Gøtu. Inga seymaði klæði til Havna-fólk, til hon var komin langt upp í árin. Eg minnst Ingu seyma mær og systrunum kjólar til einar páskir. Teir vóru myrka-reyðir við hvítum blondukraga. Teir vóru vakrir. Ta tíðina seymaði hon í húsinum hjá Edvardi, beiggja sínum. Edvard og Sanna fluttu yvir undir Gøtueiði, seldu húsin í Gøtu og bygdu av nýggjum har yviri. Tey vóru ógvuliga blíð at koma inn til. Tá var nógv sild at fáa á Skálafjørðinum á hvørjum ári, og tað var góð inntøka í tí. Tað var nokk atvoldin til, at tey við húski fluttu úr Gøtu. Men Edvard bleiv ikki gamal maður. Hann doyði av sjúku í 1948, bara 45 ára gamal. Seinni giftist Sanna upp aftur, við Andrias Øre úr Beitinum í Syðrugøtu.

Av húsi at lurta eftir radio

Edvard seldi húsin til Poul Huus systkinabarn pápa. Poul Huus var skipari, hann førði “Vilhelmínu”, so hann átti radio. Tað var langt ímillum húsin, har eitt radiotól var. Tó høvdu flestu skiparar eitt radio. Í bardagaárunum kundu vit hoyra jólaheilsur úr Danmark. Hetta var stórt upplivilt, tí ikki bar til at skriva ella tosa saman, og einki samband var

annars millum londini. Tá ið so jólaheilsanirnar komu, fór maður av húsi at lurta eftir jólaheilsanum í teimum húsunum, har eitt radiotól var, og tað var ofta hjartanemandi at hoyra hesar heilsanirnar. Eg plagdi at fara oman til Poul at lurta, tá var fyrra kona Poul á lívi og har var gott at koma. Eisini høvdu vit eitt serliga gott forhold til húsið har, tá ið Sanna, seinna kona Poul, kom av Hvítanesi. Hon og Sigurd, maður mín, høvdu verið spælibørn saman har, og tað var hugnaligt at vera saman við teimum, gestablið sum tey vóru. Í dag býr abbasonurin har, ið eitur Poul Huus Sólstein.

Lærari í Lørvík í 43 ár

Nú fór eg líkasum burtur frá ættini á Lakjuni. Petur fór til skips 14 ára gamal við deyðsiglara, við sama skipi, ið bróðurin Jóhanes sigldi við. Hann var til skips í 7 ár. Teir vóru sum oftast bestir at fiska, tað var sjálvdráttur. Tað lá ógvuliga væl fyri hjá Barbi- stovumonnunum at fáa fisk. Petur fór 2 vetrar á háskúla, tí hann hevði sett sær fyri at læra til lærara. Tað vóru nógv umsóknir til læraraskúlan hetta árið, tí var sera spennandi at fara til upptøkuroyndina, tá ið hann visti, at bert tey dugnaligastu høvdu vón um at verða tikið við.

Konoy, lærarin í Gøtu, lat hann koma at undirvísa nakrar dagar í skúlanum har, fyri soleiðis at leggja honum lag á, og Petur stóð royndina. Hann gekk á læraraskúla frá 1923-26. Hann fekk beinanvegin lærarastarv í Leirvík, men har var einki skúlahøli. Óli hjá Guttormi sat í bygdaráðnum og fekk hann konu sína Elspu at lata Peturi báðar stovurnar til at undirvísa í, og hetta helt áfram í 4 ár. Petur segði seinni, at hetta vóru hansara bestu dagar í Leirvík. Elspa og Petur vóru systkinabørn, og man tað hava gjørt sítt til, at hon hevur latið sær lynda onga stovu at hava. Tá ið hann í 1969 legði frá sær vegna aldur, hevði hann verið lærari í Leirvík í 43 ár og bleiv alla sína tíð nevndu Petur lærarin. Nú fluttu Petur og konan til Havnar og bygdu sær hús har, tí at nú vóru flestu børnini búgvandi í Havn.

Ærin bjargaði Jógvani

Sagt verður frá, at Jógvan abbabeiggi eina ferð fekk boð um eina ær, sum var farin av haga. Hon var komin inn norðuri á Oyri. Hann fór avstað eftir ærini, men tá ið hann var á veg eysturum aftur, brast kavaódn á av ringasta slag, so hann ikki sá fram um nøsina. Hann bleiv greiður yvir, at hann, staddur

Jógvan á Lakjuni saman við soninum Martin.

uppi millum fjalla, ikki kundi halda leiðina áfram. Hann fær sær skýli aftur undir einum steini. Har sat hann alla náttina, meðan kavaódnin leikaði í við ærini tætt inn at sær og kindi henni um snáina. Hetta var hansara bjarging. Hitin frá ærini gjørdi, at hann ikki frysti í hel hesa náttina. Hann kom at hava stóran alsk til hesa góðu ær; hann koyrði hana ongantíð aftur í hagan.

Gomlu húsin á Lakjuni minnst eg einki til, men har hevur nokk verið lágt niður til túnið á tí síðuni, har koyggjureisingin var. Mær er fortalt, at tá ið

grasið síðkaði á tekjuni, fór ærin uppá tekjuna at eta tað. Abbabeiggi hjúkl- aði um ærina á allan hátt, til hon doyði 16 ára gomul.

Duldi dreymurin

Áðrenn eg sleppi Lakju- húsinum, fari eg at greiða frá nøkrum, ið omma fortaldi okkum. Ein bóndi á Lakjuni - eg haldi tað var verfaðir abbabeiggja, hann æt eisini Jógvan - læt nýggjan bát byggja. Um náttina kom ein maður til hansara í dreymi og sigur “hasin báturin verður lík- kista tín”. Árinu gingi, hann segði ongantíð nøkrum frá dreyminum. Ikki var sørt, tá ið hann var á út- róðri, og illveður kom á teir, at hann hugsaði, um hetta mundi fara at verða lagnudagur hansara. Men eina náttina var stórir uppgangur, og báturin hjá Lakjubóndanum bleiv tikin út av brimi. Um morgunin lá hann sum pinna- brenni á sandinum. Um náttina kom maðurin frá dreyminum aftur og segði: “Skam fái tú, sum dreymin duldi”.

Eg minnst til Petur, Malenu Sofíu og Ingu, at tey altíð komu inn á gólvið at vitja familjuna, tá ið tey komu til Gøtu. Í hesum vóru tey ógvuliga trúføst.

Bóndin á Lakjufestinum í dag eitur Jóannis Mikkelsen. Eftirkomararnir hjá Havna-Jóannis hava varð- veitt navnið í bygðini.

Gomul mynd úr Syðrugøtu. Hendan myndin er frá umleið 1920 og stavar frá Norðoya Fornminnissavni. Húsinu uttast t.v., har tveir mans standa frammanfyri, er á Lakjuni. Húsinu við tveimum vindeygum í skjöldrunum er gamla Bartalstova. Beint aftanfyri er handilin hjá Absalon á Dunganum, seinni hjá Jóan Eliasi.

Petra abbasytir Emilja abbasytir

- fødd 14. apríl 1858

Petra og Absalon í Tjørnustovu

Báðar abbasystrar okkara Petra og Emilia blivu giftar yvir í Tjørnustovu í Norðragøtu við hvør sín- um beiggja. Petra var elst av systkjunum hjá abba. Hon giftist við Absalon Jacobsen, ið festi Tjørnustovugarðin, sum var 2 merkur.

Elsti sonur teirra Óla Jákup, f. 8. mai 1888, giftist við Elspu Sofíu Jacobsen av Skipanesi. Hon var systkinabarn við børnini hjá Jóhan Dávid úti á Fløtum í Norðragøtu. Hon var nógv her, tí her hugnaði henni so væl. Tá ið tey giftust, hevði Óla Jákup bygt eini rættiliga stór hús - eftir tátíðarmeti - á grundina, har tey gomlu Tjørnustovuhúsini stóðu. Men teimum var ikki laga at liva nógv ár saman. Tey fingi tveir dreingir, Vilhelm og Albert. Men Elspa Sofía, móðir teirra, doyði longu, tá ið Albert bert var 7 vikur gamal. Marin í Mortanstovu, ið var abbasytir hansara, tók hann til sín og fostraði hann upp. Vilhelm bleiv verandi hjá pápa sínum í Tjørnustovu. Eg minnst ikki so nógv

til Petru abbasytir. Eg havi onkuntíð verið inn á gólvið við abba, og hon var so hjartans blíð. Onkur, eg havi tosað við, sigur, at hon altíð var so rólig og smílandi at mæta, hóast hon ikki altíð hevði tað so lætt. Kvøldið fyri sum abbi doyði, 5. januar 1936, kom hon yvir til okkara og sat hjá abba eina løtu. Tey vistu, at tey komu ikki at síggjast aftur á lívi.

Óla Jákup kom at sita drúgva tíð við festinum. Eldri sonurin Vilhelm, sum var í Danmark og fekk sær útbúgving, kom at stóðast har øll bardagaárin, men kom so heimaftur og festi garðin eftir pápan. Hann og konan Elisa, ið var úr Havn, blivu búgvandi í Tjørnustovu, til tey vóru gomul.

Jóhannes Jacobsen, f. 27. okt. 1889, var ógiftur. Hann átti hús sjálvur og hevði handil har.

Dorius Jacobsen, f. 8. mai 1892, búsettist í Vági og fekk sær konu haðani. Hann bleiv 100 ára gamal.

Elieser Jacobsen, f. 16. sept. 1894, giftist við Sunnivu Heinesen úr Súna-

stovu. Tey búleikaðust í Norðragøtu alla teirra tíð, og Sunniva náddi ein høg-an aldur.

Bernhard Jacobsen, giftist við Gittu Poulsen, ið var ættað undan Liðanum í Norðragøtu. Eisini tey blivu búgvandi í Norðragøtu.

Emilie, Milja, Jacobsen, f. 29. sept. 1899. Hon var yngst av øllum systkjunum í Tjørnustovu. Hon giftist við Elias Tvørfoss úr Norðragøtu og tey búsettust har.

Tann, sum so var borin til festið í Tjørnustovu aftan á Vilhelm, var Óli Jacobsen. Eg veit ikki um vit kunnu siga, at alt fór í fisk hjá Óla, men hugurin stóð ikki til at røkta seyð úti í Gøtulíð. Tá hevði fakfelagsarbeiði stórri áhuga. Hann gjørdist formaður í Føroya Fiskimannafelag og hevur røkt hetta starv stak hegnisliga, so hann nú kann síggja aftur á 30 ár í hesum sessi, sum tykist vera sera tryggur, tá ið vit hugsa um, at hann júst er afturvaldur uttan nakað mótvalevni.

Emilja var yngst av øllum systkjunum hjá abba. Hon giftist við Petur Paula í Tjørnustovu í Norðragøtu. Hon doyði í barsilssong við tí fimta barninum, sum var ein drongur, sum kom at eita Emil eftir mammu síni. Hann bleiv uppfosturaður hjá Marin Elisabeth, dóttir til Hanus bónda við Gøtugjógv. Sjálv hevði hon átt ein son, sum doyði 2½ ára gamal. Eina tíð aftaná doyði maður hennara, Kristian av Sýnini í Lamba. Tá bar Marin Elisabeth barn undir belti og fekk eina dóttir. Hóast ongan forsyrgjara, tók hon Emil til sín. Tey búðu úti í Heygsmørk í Syðrugøtu, og har sleit Emil sínar barnaskógvar. Tá ið dóttirin, ið var gift til Suðuroyar, doyði frá fleiri smábørnum, bleiv hon verandi har hjá ommubørnunum í móður stað, og Emil fór til Suðuroyar við henni. Tá hevur hann verið um konfirmeringsaldur. Tey komu ongantíð aftur til Gøtu. Tá ið Emilja var deyð, blivu tey flestu børnini fostrað upp uttan

fyrir heimið. Jákup vaks upp í Pállstovu í Norðragøtu. Jóhannes vaks upp í Leirvík. Hann og konan Hansina búsettust á Geilini í Leirvík. Kristianna vaks upp í Uppistovu í Leirvík. Hon giftist svenskararunvall av navni. Tey búsettust í Havn, har hann arbeiddi sum kavari. Tey fluttu seinni til Noregs og blivu búgvandi har. Elspa var tað einasta av børnunum, ið bleiv verandi hjá pápanum, sum kom at eiga endan av einum húsum úti á Fløtum í Norðragøtu. Tá ið so Elspa giftist til Leirvíkar við Óla hjá Guttormi, flutti pápin við henni. Petur Pauli í Tjørnustovu doyðu út haðani.

Tað, sum eg her festi á blað, minnst eg av góðum grundum einki til, men tað er fortalt mæ, at Petur Pauli var millum menn, ið vóru á heimveg við "Vágen" í tí tiltikna ódnarveðrinum, sum vit hoyra um í vísuni hjá J. P. Gregoriussen. Hann hevði hús standandi í gerð og í sama ringa landnýrðingsstorminum, ið er ringasta

ætt í Norðragøtu, fyrst alt, sum upp var komið. Tað, sum tey tá komu at húsast í, var bert ein lítil kroysa.

Av tí, at abbasytir doyði so ung, og flestu børnini fóru úr heiminum, kenni eg lítið til tey. Tó kann eg minnst Elspu hava búð hjá okkum eina ferð, helst í sambandi við at missi-ónsvika var í Gøtu. Elspa doyði í góðum árum. Gøtu-Jákup, ið vaks upp í Pállstovu, livdi fleiri ár eftir, at eg kom til Havnar. Hann og konan Hanna búðu undir Ryggi. Tey áttu bara ein son, Emil. Hann og konan Frida búsettust á Hoyvíksvegnum yvir av Glødsheyggi, har eftirkomrar hansara búgva enn.

Tá ið tíðini fóru nógvar ungar gentur norðanfjórðs til Suðuroyar at arbeiða fisk. Har ímillum var ein ung genta úr Kollafirði, sum æt Anna Sofia Debes. Tað rann saman millum hana og Emil og soleiðis kom hann norðuraftur. Tey giftust og búsettust í Kollafirði.

Vit hava ikki fingið nakra mynd av Emilju og Peter Paula. Í staðin hava vit mynd av trimum abba- og ommubørnum teirra. f.v. Elaina, Petur Emil og Gunna. Elaina skuldi eita beint eftir ommu síni, men gummarnar vildu tað øðrvísi. Men Petur Emil, sum doyði í fjør, kom at eita eftir teimum báðum.

Í túninum her lá gamla Barbustova. Húsini t.v. vóru upprunaliga tey hjá Mikkjali, men sonurin Jákup Andreas tók tey niður og bygdi av nýggjum. Her býr í dag tann 99 ára gamla Mía, sum er einkja eftir Jákup Andreas. Húsini t.h. eru tey fyrri oman Oyruna.

f.v. Brøðurnir Mikkjal og Petur Pauli Mikkelsen, Hendrik Huusgaard, Mýru Jógvan og Líggjas Huus.

Líggjas hevur nú gjørt trolgrunn á hjólum

Fiskirannsóknarstovan hevur sent út sína ársfrágreiðing fyri 2003. Vit endurgeva tann partin, sum snýr seg um umhvørvisligan trolgrunn. Vit fara at greiða frá manninum aftanfyrir trolgrunnin, Líggjas Hansen, og er hetta ein lívsjáltandi søga, sum saktans kann tola at verða endurtikin.

Líggjas var upprunaliga fiskimaður, fór so á maskinskúla og sigldi við m.a. "Heldarstindi" í fleiri ár. Men áðrenn tað var hann við "Kappanum" fyrst í 70-unum, tá byrjað varð rættuliga at trola á føroysku landleiðini. Hetta gav Líggjas áhuga fyri, hvussu trolveiða kundi gerast minni "oyðandi", so tað slapst undan at grópa botnin upp við teimum gamaldags grunnunum.

Men fyri einum 15 árum síðan hendi nakað, sum kundi havt sligið mangan mannin út. Hann gjørdist sjúkur í høvðinum, og úrsliðið var, at hann gjørdist nærum blindur. Men hetta helt honum ikki frá at leggja í vaðið við einum

ídni, sum tey fægstu við fullum førleika kunnu fylgja við í. Hann hevur í fleiri ár framleitt bustir til línuskip, sum verða nýttar til at reinsa húkarnar fyri gamalt agn. Men tað er fyrst og fremst trolingina, sum Líggjas vil gera meira óskaðiliga, og hetta biksar hann við á verkstaðnum hjá sær.

Fyrst bustir í staðin fyri ketur

Fyrsta verkætlanin hevur verið bustir, sum skulu nýtast í staðin fyri ketur hjá trolarum, sum royna eftir flatfiski. Endamálið við ketunum er at grópa so mikið í botninum, at flatfiskurin kemur uppfrá og skal so enda í trol-

num, og hugsanin við bustunum er, at tær skulu gera sama arbeiði, men at botnurin sum so ikki skal skalast. Bustirnar hava verið royndar umborð á "Fiskakletti", og tær vóru sum heild positivar. Sigast kann í hvussu er, at veiðan gjørdist ikki verri, og hetta er í sær sjálvum eitt gott framstig.

Síðan grunn á hjólum

Men síðan fór Líggjas eitt stig víðari, og tað er at gera eitt heilt nýtt slag av trolgrunnnum. Trolgrunnar í dag eru fastir, og tí slepst ikki undan, at teir so ella so skala botnin. Um hesin skaðin er varandi, og hvussu nógv hann merkir

eina oyðilegging av botninum, er eitt standandi stríðsmál millum tey, sum eru fyri og ímóti trol, og skal ikki komast inn á hetta mál her. Men hugskotið hjá Líggjasi er sera einfalt at seta hjól á grunnin. Hetta ger so tað, at grunnurin fer "koyrandi" eftir botninum, og hetta skuldi so merkt, at botnurin verður spardur samvarandi. Hetta má sigast at vera rættuliga kollveltandi hugskot. Fiskirannsóknarstovan vísti hugskotinum áhuga, og hevur arbeitt við tí í fleiri ár, og grunnurin hevur verið royndum við ymiskum skipum. Og nú metir Fiskirannsóknarstovan, at Líggjas er við at røkka málinum.

Upprunaliga gøtumaður

Líggjas er 60 ára gamal. Hann er upprunaliga Norðragøtumaður, sonur Sámal Petur í Køkinum, og Jóhannu Malenu, sum var ættað úr Mortanstovu. Men mamma hansara doyði, tá Líggjas var um 10 ára aldur. Tá fór hann til Leirvíkar at búgva hjá systir síni, Elinborg, sum stutt frammanundan var gift við Johan Lervig. Sein- ni hitti Líggjas sørvágs-

Líggjas arbeiðir við ein skúr hjá kommununi og kann nýta verkstaðið har.

gentuna Jonnu, og so var hansara lagna avgjørd. Tey eiga trí børn og fitt av barnabørnum.

Samanumtikið kann sigast, at Líggjas hevur víst eitt gott fyridømi við ikki at geva upp fyri slíkum bakkøstum, sum hann hevur verið úti fyri. Og nú hevur hann sum sagt rokkið málinum, ið hann hevur arbeitt við í so mong ár.

Og nú mugu vit bert vóna, at hansara avrik veruliga verður havbotninum kring Føroyar at gagni.

Vit vilja ynskja Líggjas tillukku og vænta, at hann man fara í holt við eina nýggja verkætlan, nú henda er komin á mál.

Verkið liðugt

Síðan henda greinin er skrivið og uppsett er Líggjas knappliga deyður. Greinin verður tó prentað sum ætlað, og minningarorð um Líggjas eru á síðu 20.

Umhvørvisvinarligur trolgrunnur

Í trí ár hevur verið arbeitt við einum trolgrunn, sum er nógva betur við botninum enn ein vanligur grunnur. Hesin grunnurin rullar eftir botninum á hjólum, soleiðis, at hann ikki skaðar botnin (Mynd 1). Ein vanligur grunnur rullar ikki, men verður drigin eftir botninum.

Í september 2001 vórðu tær fyrstu royndirnar gjørdar við hesum grunn. Síðan er hann broyttur fleiri ferðir, fyri at hann skal rigga so gott, sum møguligt. Millum annað vísu tær fyrstu royndirnar,

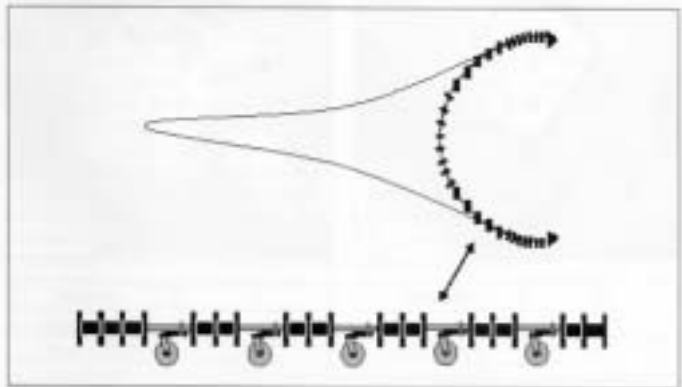
at grunnurin koppaði, tá tað var ov hárður streymur. Hesin trupulleikin er løystur við at hjólini kunnu snara sær alt eftir hvussu tað rekur (Mynd 2).

Framtíðarætlan

Nú riggar hesin nýggi grunnur somikið væl, at við teimum seinastu broytingunum, sum ætlanin er at royna í 2004, skuldi málið hjá Líggjas Hansen úr Sørvági við at gera ein umhvørvisvinarligan trolgrunn verið rokkið.

KRISTIAN ZACHARIASSEN
BIOLOGIASSISTENTUR

Mynd 1. G grunnurin við hjólum, sum snara sær alt eftir hvarvei tað rekur.

Mynd 2. Undirsýttarupptæki, sum sýna niðan á sjónum á umhvørvisvinarligum grunninum (vennistreigi) og niðan á sjónum á vanligum grunninum (hægrestreigi).

Hest sæst nøkurlunda hvussu grunnurin sær út.

FISKIMÁLARÁÐIÐ
FISKIVEIÐIEFTIRLITIÐ

Dekkarar til Fiskiveiðieftirlitið

Eitt fast starv og tvey avloysarastørv sum dekkarar á skipunum hjá Fiskiveiðieftirlitinum verða hervið lýst leys at seta sum skjótast.

Arbeiðið umfatar at ganga vakt og annars taka lut í vanligum skipsarbeiði.

Førleikakrøv:

- Lýkur minstukrøv fyri undirmenn, ið ganga brúgvavakt sambært STCW II/4
- Heilsuváttan fyri sjófólk (uttan avmarkingar og skikkaður til kagtænastu)
- Trygdarskeið krevja vit fyri avloysarnar
- Skeið, so sum eldssløkking, fyrstuhjálp og onnur í eru viðkomandi fyri starvið er ein fyrimunur, tó ikki ein treyt

Setanartreytir og løn eru sambært sáttmála millum Fíggiarmálaráðið og Starvsmannafelagið. Setanarøkið er Fiskimálaráðið og stovnar undir tí. Tænastustaðurin er í lötuni Fiskiveiðieftirlitið.

Avloysarastørvini eru avmarkað til juli 2005.

Skrivlig umsókn við: **CV, avriti av prógvum og møguligum viðmælum**, skulu vera Fiskiveiðieftirlitinum í hendi í seinasta lagi 8. september 2004 kl. 1200.

Í umsóknini skal greitt tilskilast, um søkt verður tað fasta starvið ella eitt av avloysarasørvunum.

Umsóknir skulu sendast til:

Fiskimálaráðið
Att.: Fiskiveiðieftirlitið
Postmoga 347
110 Tórshavn

Nærri upplýsingar um starvið kunnu fáast við at venda sær til Fiskiveiðieftirlitið tlf. 35 30 30 og tosa við Jóannes Heimustovu, samskipara.

Rindar fullan skatt sum aðrir, men fær ikki somu sømdir

Fiskimannafelagið hevur sent fiskimálaráðnum fylgjandi skriv: FF hevur havt fleiri mál um føroyskar fiskimenn, sum formelt hava havt bústað í Danmark, men sum hevur siglt við føroyskum skipi, og sum hava goldið fullan skatt í Føroyum.

Lønjavningarstovan hevur gjørt galdandi, at viðkomandi ikki kemur undir lógina um minstuløn og dagstudning, har tað verður ásett, at treytin fyri at fáa inntøku trygd er at viðkomandi “hevur bústað í Føroyum”.

Okkara meting er, at samb. upprunaligu ætlan-

ini við hesi áseting, so skuldi tað vera skattingin, sum var avgerandi fyri, hvar maðurin er settur at hava bústað.

Eingin ivi er um, at hendan tulkning hevur stuðul í viðmerkingunum til lógaruppskotið. Tað sæst greitt her, at endamálið við lógini var at forða fyri spekulatiónum í inntøku trygdini, soleiðis at menn, sum rinda skatt aðra staðni enn í Føroyum, skulu fáa inntøku trygd úr føroyska landskassanum.

Afturat hesum má tað metast at vera upplagt órimiligt, at persónur, sum er skattskyldugur í Føroyum, og sum sam-

bært skattalógini er at meta sum búsitandi í Føroyum, ikki skal hava somu rættindi sum hansara skipsfelagar sum rinda sama skatt. Hetta merkir, at beinleiðis munur verður gjørdur á monnum, sum rinda skatt til føroyska samfelagið.

Hetta mál hevur verið fyri í rættinum, har vit ikki fingur viðhald grundað á sjálva orðingina í lógini. Tí heldur hesin mannarnar fram.

Vit fara tí í fyrsta umfari at heita á fiskimálaráðið um at fáa broytt lógina um minstuløn og dagstudning soleiðis, at rættindi fylgja skyldum, soleiðis at teir sum gjalda

skatt í Føroyum eisini fáa rættindi viðvíkjandi inntøku trygd, soleiðis sum upprunaliga ætlanin var við hesi lógaráseting.

Í øðrum lagi eigur tað eisini at vera umhugsað, um tað er rætt, at útihýsa dønnum og norðurlendingum frá hesum sama rætti, hóast teir eru skattaborgarar í heimlandinum. Hetta kann illa vera í samsvar við norðurlandskt samstarv.

Vit vóna, at hetta mál ann fáa eina góða viðgerð, og at tað kann berast hampiliga skjótt at.

TV2 tíðindini um fiskimannafrádráttin afturtikin

Tann 19. juli hevði danska støðin TV2 tíðindi um skattaviðurskifti hjá føroyskum fiskimonnum, har tað m.a. varð sagt:

Fiskerne på Færøerne har kronede dage. Det betyder, at en ufaglært færøsk fisker på de store både har kr. 664.000 om året i løn efter skat, hvorimod en tilsvarende dansk fisker får ca. det halve.

Den store lønsskel skyldes, at de færøske fiskere med det danske bloktilskud i ryggen, har skattefordele, som de danske fiskere ikke har.

FF kærði til TV2 um hesi tíðindi, sum einki samband høvdu við veruleikan. Samstundis góvu vit eina drúgva frágreiðing um veruligu viðurskiftini á økinum.

Tá vit ikki hildu, at tað gekk nóg skjótt at avgreiða kærana, kærdu vit víðari til Pressenævnet. Hetta stig skundaði undir

viðgerðina hjá TV2, og eftir samband millum TV2 og FF er málið endað við, at TV2 leygarkvøldið 21. august í tíðindasendingini kl. 19 hevði hesa rætting:

RETTELSE:

I et indslag mandag 19. juli sagde vi, at fiskere på Færøerne tjener cirka dobbelt så meget som deres kolleger i Danmark - på grund af store skattefradrag, finansieret af bloktilskud fra Danmark. Den beskrivelse holder ikke. Der er nemlig meget store udsving i fiskernes indtjening, både her og på Færøerne - hvorfor man ikke kan sammenligne deres løn og skat, som vi gjorde. Det var, så at sige, en torskedum fejl - og vi beklager.

Samstundis hevur Føroya Fiskimannafelag fingið eina fráboðan frá tíðindastjóranum í TV2 Mikkel

Hertz, har hann m.a. sigur:

Lad mig med det samme fastslå, at det indslag om færøske fiskeres indtægts- og skatteforhold, der blev bragt i TV2/Nyhederne den 19. juli, ikke skulle have været bragt i den form, det havde.

Det er mig dog magtpåliggende at understrege, at der - som anført i dit brev - ikke har været politiske motiver eller andre skjulte hensigter bag indslaget. Vi har troet, at tingene generelt forholdt sig som beskrevet i indslaget, og længe er den ikke.

Men jeg kan forsikre dig om, at en sag som denne naturligvis giver anledning til mange overvejelser om blandt andet grundighed og kildekritik.

Málið er tískil tikið aftur úr Pressenævnet, og sakin er harvið endað.

Tað avgerandi fyri okkum er, at hesi tíðindi í síni heild eru afturtikin. Hetta er ikki minst galdandi fyri staðfestingini hjá TV2 um, at páhaldið um, at skattaskipanin hjá fiskimonnum serstakliga er fíggað av danska blokkinum, “holder ikke”.

Henda rætting merkir samstundis, at niðurstøðan av fylgjandi útsagnum:

“Formanden for det økonomiske råd, Hermann Oskarsson, påpegede det urimelige i, at færøske fiskere forfordes med danske skatteyderes penge som grundlag. Det gjorde han ud fra en økonomisk vurdering.”

og hjá Kristian Thulesen Dahl, sum er formaður í fíggiarnevndini hjá fólkatinginum:

Det forarger mig selvfølgelig, at når man sammenligner færøske fiskeres forhold med danske fiskeres forhold, så er der en diskurs til ugunst for danskerne, samtidigt med, at den danske stat leverer et større millionbeløb til Færøerne i støtte.

er uttan grundarlag. Tískil má grundgevingin fyri hótanini um at samantvinna blokstuðulin og fiskimannafrádráttin roknaast fyri at vera burturdottin.

FØROYA FISKIMANNAFELAG

Óli Jacobsen

PORTAL.FO

SPORTAL.FO

POP.FO

22. juli 2004, 14:50

Eingin rætting frá TV2

Einki var skeið í innslagnum um føroyskar fiskimenn, sigur TV2

Danska sjónvarpsrásin TV2 ætlar sær ikki at gera nakra rætting í sambandi við innslagið um inntøkurnar hjá føroyskum fiskimonnum, ið varð sent mánakvøldið.

- Vit hava ikki gjørt nakran feil, og tískil hava vit heldur einki at rætta, sigur Lotte Mejhede, undirstjóri á TV2 tíðindadeildini.

Undirstjórin sigur tó, at hon ásannar, at tað ikki varð gjørt nóg greitt, at talan var um eina samanbering av teimum fiskimonnum, sum forvinna mest ímóti teimum í Danmark og í Føroyum. Í Føroyum eru hetta fiskimenn við nótaskipum.

Formaðurin í Fiskimannafelagið, Óli Jacobsen, vísir á, at manningarnar við nótaskipum mynda bert seks prosent av samlaða manningartalinum við teimum størri skipunum.

© Heri á Rógvi - Sosialurin

Veitst tú eina søgu? Boða okkum frá á tlf. 341800

Aftur

Sum tað sæst legði TV2 hart út við, at teir høvdu ongan feil gjørt. Men teir gjørdust klókari. Men munurin er tó tann millum Føroyar og Danmark, at í Føroyum hevði ikki meira hent. Málið hevði verið tagt í hel samstundis sum vit ongan stovn hava at venda okkum til at fáa hjálpin. Í Danmark noyddust teir hóast alt at bakka!

Pínir sjómannaskatturinn teg, so keyp oljuklæði og stívlar

Nú ilskast summi á landi aftur inn á skattin hjá sjómonnum. Teir verða skuldbettir fyrri at skáka sær undan at bera sín lut av skyldunum móti samfelagnum. Loftið fyrri tí upphædd, sum hjá sjómonnum verður serskattað, skal lækkast úr núverandi kr. 500.000 niður í eitt nú 400 ella 300 tús.

Hetta er hvørki fyrstu ella neyvan heldur seinastu ferð, at henda øvundin ger seg galdandi. Neyvan lata tingmenn seg tó tøla til at broyta hesa gagnligu skattaskipan.

Fyrst nøkur orð um, hví lógin varð samtykt í 1997:

Politikarar varnaðust, at føroyskir fiskimenn fóru heldur við útlenskum skipum, tí har fingur teir meira burturúr. Noreg, Danmark og Ísland (onnur lond við) góvu sínum sjó- og fiskimonnum skattligar sersømdir fyrri at samsýna teimum teirra serliga arbeiði. Í Skotlandi bera sjómenn, sum eru meira enn 180 dagar í sjónum um árið, lítlan og ongan skatt.

Uttan sersømdir í Føroyum var mitt í 90-unum vandi fyrri, at okkara fiskimenn fluttu við familju til

grannalondini at búgva. So misti føroyski búskapurin bæði skattin og nýtsluna hjá familjunum hjá okkara fiskimonnum. Óli Jacobsen var tá á tingi og í landsstýrinum. Anfinn Kallsberg, landsstýrismaður í fígurarmálum tá, legði lógina fyrri lögtingið, sum samtykti sjómannaskattin við stórum meiriluta.

Tað var skilagott, tí henda skipan hevur gagnað Føroyum í ovurmát. Tað hevur m.a. við henni eydnast at tryggja lands- og kommunukassum optimala inntøku frá fiskivinnuni, tí vit behildu okkara góðu sjómenn. Teir veiða nevnliga rávørni til nógv tann størsta partin av landsins útflutningsvirði (upp ímóti 4 milljardum krónum um ári).

Síðan nøkur orð um hvussu skipanin virkar:

Veruligi skattalættin hjá fiskimonnum er ikki 15%, sum nógv halda, men max 7-8% av inntøkuni upp til hálva millión. Altso helvt av teim 15%, sum skattskylduga inntøkan verður lækkað í álíkningini. Fiskimenn fáa sostatt max. uml. kr. 35.000 minni í skatt um árið. Men fáir koma so høgt upp.

Tær fáu árshýrurnar (mest yvirmenn og menn við bestu skipum), sum liggja omanfyri kr. 500.000, verða skattaðar sum allar aðrar inntøkur í landinum av tí sum er omanfyri hetta mark.

Fiskimenn høvdu fram til 2002 vaksandi inntøkur, tí fiskiskapur og fiska-

prísir vóru góðir. Tá kom henda serskattaskipan væl við. Men nógv flestu fiskimenn komu heldir ikki tá í nánd av ½ mió kr. og fingur tiskil ikki mest møguligan skattafrádrátt.

Farnu tvey árinu eru hýrurnar farnar 20-40%. Skattalættin hjá sjómonnum er minkaður hareftir. Tað sansar at hjá mongum fiskimonnum og skipum at fáa endarnar at røkka saman nú.

Tað hevði verið ruðuleiki á arbeiðsmarknaðinum á landi, um limirnir í eitt nú Føroya Arbeiðara-, Starvsmanna-, Lærara-, Heilsurøktar-, Magistara-, Búskapar- og lögfrøðingafelag livdu undir slíkum óstöðugum lönarkorum sum fiskimenn.

Løgið, at øvundin skal sita so djúpt í teimum, sum nú aftur ilnast inn á sjómannaskattin. Hví hugsa tey ikki heldur um eitt nú:

- at fiskimenn eisini gjalda fyrri, men brúka nógv minni landsvegir, musikk- og kvøldskúlar, forsorg og øll hini tilboðini hjá landi og kommunum til aðrar borgarar?

- at fiskimenn gjalda tað sama sum onnur, men hava ikki rætt til at fáa úr ALS?

- at fiskimenn brúka nógvan pening til telefonsamrøður við konur og børn, meðan teir

eru í sjónum?

- ella at fiskimenn virka undir hørðum korum og á ótryggum arbeiðsplássum og eru burtur frá konu, børnum, heimi og kenningum langar tíðir av árinum meginpartin av lívinum?

Tingmenn skilja vónandi, at ein orsök til, at fiskimenn nú bita saman tenn og klára at liva við verandi lönarfalli, er júst at sjómannaskatturinn doyvir nakað av inntøkumissinum.

Til øll hini, sum enn øvunda fiskimonnum einar tvær ferðir tiggju túsund krónur minni skatt um árið, eru bert eini ráð: Keypið tykkum oljuklæði og gummistívlar og farið til skips. Kanska vóru tit skjótari í land aftur, tí tit halda ikki, at hesi vátu, skitnu, buldrandi og rullandi arbeiðsplássu eru verd tann lítla skáa í skatti, sum fiskimenn fáa.

Tað mátti verið virðiligari mál hjá teimum øvundsjúku at tala og virka fyrri, at allir føroyskir skattgjaldarar fáa eina ella helst fleiri ferðir 7-8% minni í skatti. Vit fiskimenn høvdu ikki øvunda tykkum henda lættan, og vit skulu eisini stuðla tykkum at røkka hesum máli.

Sámal Jacobsen (y), fiskimaður

Tíðindaskriv

Jógvan við Keldu á umhvørvisráðharrafundi í Reykjavík

Í gjár luttók Jógvan við Keldu, landsstýrismaður í umhvørvismálum, á norðurlenskum ráðharrafundi í Reykjavík.

Á fundinum viðgjørdur ráðharrarnir m.a. útleiðingina frá verkinum í Sellafeld, nýggju norðurlensku virkisskránnu á umhvørvisøkinum og endurskoðaðu ætlanina um burðardygga menning.

Landsstýrismaðurin segði seg fegnast um, at bretska myndugleikarnir hava avgjørt at minka munandi um útlátið av geislavirkna evninum Tc-99, men gjørdi vart við, at tað er neyðugt at Norðurlond framhaldandi hava Sellafeld-verkið á dagskránni og virka fyrri, at útlátið verður skert enn meira.

Nýggja norðurlenska virkisskráin á umhvørvisøkinum umfatar 4 høvuðsevni. Tey eru Umhvørvi og heilsa, Havið, Siðsøguligt lendi og Útlív (fríluftslív), umframt Burðardygga framleiðsla og nýtsla.

Landsstýrismaðurin segði seg vera væl nøgdan við nýggju virkisskránnu, sum er væl orðað og setir greið mál fyrri samstarvið á umhvørvisøkinum næstu 4 árinu. Hann vísti á, at serstakliga málini viðvíkjandi havinum hava føroyskan áhuga, og segði landsstýrismaðurin seg vænta, at føroyskir myndugleikar fara at geva eitt munandi íkast til hetta høvuðsevni.

Eins og aðrir ráðharrar var landsstýrismaðurin nøgdur við endurskoðaðu ætlanina fyrri burðardyggar menning, og vísti hann m.a. á týðningin av, at Norðurlond í hesi útgávu eru vorðin samd um eina orðing um hvalaveiðu og IWC.

Fundurin í Reykjavík endaði við einum kjaki um varandi orku, har landsstýrismaðurin greiddi frá føroysku støðuni á økinum.

Tilfar frá fundinum og nærri upplýsingar um fundin fáast á heimasíðuni hjá Norðurlandaráðnum: www.norden.org

- Góðgæti
- Viðbúð
- Soft ice
- Milki shake
- Bakaravørur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu

v/ Ingu Joensen
Sandavágur – tlf. 333839

Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyrri at síggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nógv.

Gerið eina lýsingaravtalu við
FF-blaðið og sparið 50%

Telefon: 31 15 69
ff-blad@post.olivant.fo

Hvussu ber tað til, at fiskimenn skulu gerast syndabukkar í samfelagnum?

Til minnis um Liggjas

Tað er sjáldan, at eg gerist so skakkur sum sunnu-kvöldið, tá eg frætti, at Liggjas var deyður, bert 60 ára gamal. Fyrsta hugsanin var, at hetta kundi ikki passa. Tað vóru ikki meira enn 14 dagar síðan, at vit vóru saman vesturi í Sörvági, har vit hugdu eftir hansara lívsverki. Og sjálvur hevði eg júst lagt síðstu hond á ta grein, sum stendur aðrastaðni í blaðnum í dag um hansara trolgrunnar. Tað vísti eisini, at samstundis sum eg vitjaði hann, kom frágreiðing frá Fiskirannsóknarstovuni, um at nú var arbeiðið hjá Liggjasi stórt sæð komið á mál.

So tað kundi ikki bera til, at Liggjas nú var deyður! Men so var, so óskilligt sum hetta mundi vera.

Vit báðir hava kenst stórt sæð alt lívið og vóru eisini skyldmenn. Vit eru so javngamlir, at tað eru bert 2-3 mánaðir millum okkum. Vit gingu í sama flokki í tí hugnaliga elsta Gøtu skúla hjá "lærarinduni" Helgu Øregaard. Men Liggjas var bert eini 10 ár, tá mamman doyði, og Liggjas fór at vera í Lørvík hjá systir síni Elinborg, sum var gift til Lørvíkar, sum var gift til Johan Lervig. Har fekk Liggjas eitt gott heim, men framvegis mettu vit hann at vera norðragøtumann.

Vit byrjaðu lívið eftir skúlan á nakað sama hátt. Sum 14 ára gamlir fóru vit til skips í 1958. Eg fór við "Báruni" úr Gøtu, og Liggjas fór við "Sæborg". Vit fóru til Íslands á saltfiska-veiði við snellu. Eg minnist, at vit hittust inni á Ísafirði ein sunnudag, tá farið varð inn at halda

heilagt. Av eini ella aðrari orsök kom eg at keypa hansara ur ta ferðina. Víst fortaði tað ein tíma um samdøgrið, men tað hevði ikki tann stóra týðningin á snelluveiði undir Íslandi, har eingin munur var á nátt og degi!

Seinni vóru vit saman við "Báruni". Liggjas hevði hug til handverkið og gjørdist jarnsmiður og kom eisini at sigla sum maskinmeistari, og hann giftist vestur til Sörvágs við Jonnu.

Fyri gott 20 árum síðani hendi tað, sum kom at broyta hansara lív. Hann gjørdist sjúkur og misti stóran part av sjónini. Hetta var sjálvsagt eitt stórt bakkast, sum hevði fingið mangan mann at missa mótið. Men ikki Liggjas. Hann var ein so lívsjáltandi persónur, at hann fall ikki í fátt. Sjálvur kom eg serliga aftaná hetta javnan at vitja Liggjas í Sörvági, tá leiðin gekk framvið. Og tað var greitt, at maðurin hevði eina serliga sálarliga styrki. Hann var altíð í góðum lag, skemtaði tá høvið varð til tess og gramdi seg ongan tíð um sína lagnu. Hann tók hana sum eina avbjóðing, væl stuðlaður av konuni Jonnu og børnunum.

Hann fór so undir tað virksemi, sum greitt er frá í umrøddu grein, og hann brendi fyri at gera trolingina meira umhvørvisvinarliga. Hann fór í holt við hesar ætlanir uttan nakra fíggarliga trygd. Hetta skuldi bara gerast.

Júst í hesum sambandi komu vit at hava nógv samband okkara millum, tá hetta jú var eitt felags áhugamál. So við og við eydnaðist at fáa so dánt fíggarligt grundarlag fyri arbeiðinum hjá Liggjasi, og hann gjørdist eisini ein partur av eini verkætlan hjá Fiskirannsóknarstovuni.

Tað var eisini javnan, at Liggjas ringdi fyri at greiða frá gongdini. Sum hjá øðrum uppfinnarum mátti hann sanna, at tað tók tíð at fáa nýtilig praktisk úrslit burtúr hugskotum.

Minnist hann einaferð ringja og siga, at nú var hann komin so langt, at á 0-10 skalanum var hann komin til 3. Vit onnur høvdu kanska ikki hildið hetta vera so nógv, men hjá Liggjasi var hetta bert ein grund til at halda áfram, og sambært Fiskirannsóknarstovuni náddi hann allan skalain. Nú skal grunnurin roynast, og hetta verður gjørt í hesum døgum.

Nú roynði Liggjas at fáa móguleikar fyri betri arbeiðsumstøður fyri sínum virksemi, og hetta var eisini komið væl áleiðis.

Síðstu ferð, vit hittust, var sum sagt 14. august. Hann hevði ikki nógv tíð, tí abbasonurin, Rani, fylti 20 ár, og tey bæði skuldu í føðingardag. Hann var ikki inni. Sum vanligt vitjaði hann síni verforeldur. Men hann kom heim beinanvegin saman við onkrum afturvið einum drekkamunni. Men vit fóru ein túr niðan á "verkstaðið" hjá honum. Ikki var tað nakað serliga rúmlikt. Allar greiðirnar lógu uttanfyri, men hann hevði fingið til taks eitt horn í einum kommunalum skúri við reiðskapi og útgerð, sum hann kundi brúka til verkstað. Men hetta var hann eisini takksamur fyri.

Tað verður løgið ikki at hava Liggjas at hava samband við. Hann var ein av teimum, sum tað var eitt ríkidømi at kenna. Jonna og Liggjas høvdu eitt fyrirmyndarligt heim, har ein altíð kendi seg at vera vælkomnan. Soleiðis verður eisini uttan iva fram-yvir. Liggjas var ein bygdarmynd í Sörvági, og ein hevði varhugan av, at øll vóru góð við hann, og tað er ikki ringt at skilja.

Hóast Liggjas bert gjørdist 60 ár, so koma varðar at standa eftir hann, og vit eru mong, sum koma at minnast hann í takksemi og sum eru fegin um, at vit komu at kenna hann.

óli

Mistak rættað

Rættingin av skeivu TV2 tíðindunum hava vakt ans millum fólk. Sum dømi um hetta endurgeva vit oddagreinina í Sosialinum 26. august.

So eydnaðist tað formanni Føroya Fiskimannafelags langt um leingi og eftir tógvi stríð at fáa TV 2 at rætta tey skeivu og beinleiðis ósonnu tíðindi, sum sjónvarpstøðin tíðliga í summar bar um inntøku- og skatta-viðurskiftini hjá føroyskum fiskimonnum. So er hetta ódámlika mistak rættað, og tað skuldi bara mangla, kundu vit havt hug at lagt afturat.

At mistakið og skeivu tíðindini eru vorðin rættað, er bert formanninum Óla Jacobsen fyri at takka. Hann hevur við sínum treiskni og treysti áhaldandi og staðiliga kravt ósonnu tíðindini dementerað, og hetta eydnaðist so umsiðir. Skeivu tíðindini eru ein stór skomm fyri TV 2 og ikki minni er skommin, at tað skuldi taka so langa tíð at rætta mistakið og at greiða dønnum frá rætta samanhanginum. Hvør annar uttan Óli hevði orkað at tikið stríðið upp við hesa máttmikla sjónvarpsstøð? Neyvan nakar. Lat tað tí verða sagt, at tað er sera gott fyri Føroyar, at tingini vórðu sett á teirra rætta pláss, og at danir fingi sannleikan at vita. Óli Jacobsen eigur

tøkk uppiborna fyri, at hann tók upp hetta ótakksama stríðið.

Eftir stendur nú spurningurin, hvussu alt hetta kom upp. Hvussu ber tað til, at tað meira enn einaferð hevur verið negativt fokus sett á føroysk viðurskifti og serstakliga á blokkin og á inntøkuviðurskifti fiskimanna. Teir, sum skipaðu fyri tí eftirhondini herostratiskt gítu ráðstevnuni á Christiansborg, tváa sær um hendurnar. Teir eru púra ósekir, siga teir. Tað er danska pressan, sum er ábyrgdarleys og reingir upplýsingar um Føroyar. Tað skerst ikki burt, at so er - tíverri! Men samstundis verður ført fram, at skipað varð fyri ráðstevnuni fyri at kunna danska almenningin um grønlensk og føroysk búskaparviðurskifti. Henda kunning skuldi koma út frá ráðstevnuni. Hvussu skuldi kunningin koma út til danska almenningin? Jú, umvegis somu donsku pressuna, sum hevur til vana at reingja veruleikan og at gera ósannar søgur um Føroyar burtúr sakligari upplýsing. Her hongur ikki saman.

Við okkurt um 25.000 ymskum vørum á hyllunum, stendur landsins størsta goymsla av eykalutum til taks hjá føroyska flotanum. Aftanfyri stendur eitt samtak av trimum føroyskum skipasmiðjum og einum mekaniskum verkstaði, ið hevur meir enn seksti ára royndir innan veitingar til skipaflotan – alt frá smærri umvælingum og viðlíkahaldi til um- og nýbygging av skipum.

Góðkendir tænastruvarar av:
Wärtsilä
Deutz-MWM
Scania & Valmet
Callesen
Ulstein Brattvaag
ABB-Turbochargers
Desmi pumpum

stephanssons hús

P/F Tórshavnar Skipasmiðja
Tlf. +298 31 11 55
Fax +298 31 11 25
e-mail: info@faroyard.fo

P/F Skipasmiðjan á Skála
Tlf. +298 44 11 55
Fax +298 31 44 25
e-mail: skala@faroyard.fo

Vestmanna Skipasmiðja
Tlf. +298 42 40 10
Fax +298 42 40 05

Runavíkar Mekaniski Verkstaður
Tlf. +298 44 70 36
Fax +298 44 78 34

www.faroyard.fo

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gevir
MEIRI
MINNI

Meira um “Nólsoy”

Soleiðis sum umrøtt í seinasta blaði, eru tað í ár 70 ár síðani, at sluppirnar “Nólsoyggin” og “Neptun” gingu burtur, og 43 føroyskir fiskimenn fingudina váta grøv.

Vit hava savnað nakað av tilfari í sambandi við hesar vanlukkur, og prenta vit tað til minnis um hesar okkara fiskimenn, sum ikki bóru boð í bý.

Aðra staðni í blaðnum hava vit eina frásøgn úr Jólaboð 1980, har Bjarna Skaalum úr Vági, skrivar um tað seinasta sambandi við manningina á “Nólsoynna”, sum man veit um.

Í Dimmalætting 2. september 1989 skrivar Jóhannes Haraldsen soleiðis í røðini “Nær var tað”:

Nólsoy og Neptun fórust
...Sendiútgerðir vóru ong-

ar umborð, hóast tveir brøður úr Sandavági, sum vóru við “Nólsoynni” høvdu radiobygging sum frítíðarítriv. Tá vanlukkan hendi, lá “Sólaris” í Faksabuktini og krokaði. Skipari var Jóan Jakku Simonson. Hann var tann fyrsti, sum átti radio í Sandavági, og brøðurnir Bernhard og Johannus, sum vóru við Nólsoynni, vóru teir næstu. Vit umrøddu serliga Bernhard í seinasta blaði.

Jóan Jakku greiddi soleiðis frá:

“Vit sóu skipini, “Nólsoy” og “Neptun” akkurat áðrenn vit fóru vesturum Mjølsekkinn. Vit sluppu vestur í Faksabuktina. Eg væntaði storm høgt, og tað stóð óalmindiliga nógv á mær fyri at sleppa vestur um. Tað gjørdist av allar ringasta veðri um náttina. Tá lógu vit væl fyri í

Faksabuktini. Vit høvdu nóg mikið við at verja okkum, har vit lógu, so eg kann ikki ætla, hvussu ringt tað var hinumegin. Tað var ikki eydnast hesum báðum skipum at koma vestur um.

Abbin ætlaði sær at vera heima í 1999 var felagsstjórnin í FF í Íslandi á eini kunningarferð. Í hesum sambandi varð minnishald í gamla kirkjugarðinum í Reykjavík. Tá vóru liðin 75 ár, síðan sluppin “Anna” á Toftum í 1924 forlisti á Suðurlandinum. Størsti parturin av manningini varð grivin her í eini felagsgrøv. Í eini aðrari grøv liggja teir av manningini á “Acorn”, sum brendust til deyðis í 1928. Hesar gravir eru ímynd av teirri lagnu, sum nógvir

føroyskir fiskimenn fingundir Íslandi. Í kirkjugarðinum á Seyðisfirði er ein onnur grøv, har liggja teir av manningini á “Riddararnum”, sum druknaði í 1927.

Føroyska sjómansheimið í Reykjavík spældi ein leiklut í hesum minningarhaldi. Tá arbeiddi Petur Nolsøe úr Kaldbak har. Abbi hansara var ein av teimum, ið fór við “Nólsoy”. Tí fóru nøkur í ferðalagnum saman við Petur til Eyrarbakka at vitjan gravsteinin hjá Bernhaldi Henriksen. Gravsteinurin er eisini minnisvarði yvir alla manningina á “Nólsoy”. Í tí sambandinum greiddi Petur soleiðis frá um abba sín Jógvan Nybo:

“Abbi plagdi at vera bestimaður við “Nólsoynni”. Hendan lagnutúrin ætlaði hann sær at vera

heima og fáast við útróður á Hvítanesi. “Nólsoyggin” var farin av Havnini á veg til Íslands, men noyddist at venda aftur, tí ein maður hevði stungið seg og mátti undir lækna-hond. Teir komu á Havnina við manninum, og tá vegasamband ikki var, sum tað er í dag, visti skiparin sær eingi onnur ráð, enn at ganga niðan á Hvítanes og biðja abba um kortini at koma við hendan túrin.

Jógvan kundi tað sama havt verið á útróðri hendan dagin og tískil ikki verið heima, men okkurt var komið í vegin.

Hann hevði lítlan hug at fara avstað, nú hann hevði avgjørt at vera heima, men vildi ikki siga nei, tá ið “Nólsoynni” vantaði ein mann.

Omman hevur fortalt, at

abbi á ein ella annan hátt kendi á sær, at hetta gjørdist seinasti túrur hjá “Nólsoynni”. Tá hann segði henni farvæl, segði hann eisini við hana, at hetta var helst seinastu ferð tey sóust á lívi. Abbi fór avstað, og bæði “Nólsoyggin” og “Neptun” gingu burtur.

Í komandi blaði fara vit at hava meira tilfar, og tá verður tað serligu um “Neptun”. M.a. fara vit at hava ta prædiku, sum Jákup Dahl helt á minningargudstænastuni fyri hesum báðum manningum. Um onkur lesari veit nakað meira vilja vit fegin frætta.

Skjótt er Harranum um

Hann, ið lesur siglingarsøguna, leggur til merkis, at har er eitt stórt tal av skipanøvnum, sum flest øll nú bara minnast sum nøvn. Og kannar ein eftir, so kemur ein til tað úrslit, at tey flestu av skipunum, ið har eru umrødd, eru farin yvir í søguna - ein heiður, sum tey so avgjørt hava uppið.

Siglingarsøgan sigur frá mongum sluppum, sildabátum, skonnartum, trolarum og øðrum deksførum, ið ikki komu aftur av teirra seinastu veiðiferð, og nógv fóru enntá við mann og mús - sum orðafellið ljóðar - so har var eingin at siga frá tilgongdini. Í teirri tíðini - tí sokallaðu slupptíðini - høvdu fiskiskip einki slag av hentleikum, seglini vóru alla ta fyrstu tíðina álitíð, tá ferðast skuldi um hav, tí motorur var eingin. Men sluppirnar vóru flest allar frálíkir siglarar, og snotiligari sjón enn ein slupp við fullum seglum og góðum byri, hana sær ein neyvur undir sólini.

Tá í tíðini var ikki lætt at fáa boð frá sær, og sat heimafolkíð mangan leingi og bíðaði eftir, at skipið gav lívstekin frá sær. Og tað var ikki sjáldan, at eingin visti, um teir vóru yvirkomnir til Íslands ella

Grønlands, ella at heima-fólkið uttan úrslit hugdi út í fjarðarmunnan eftir sluppini, ið koma skuldi av fiskiskapi, tí teir ikki bóru boð í bý, teimum var ikki lív lagað.

Her fari eg at loyva mær at endurgeva - eftir minni-num - eina frásøgn, ið fyrrverandi sjómaður, Jóhanes Bæk, trúboðari, fyri nøkrum árum síðan fortaldi. Tað var tá ið meinigheitshúsið í Vági fylti 50 ár 18. januar 1967.

Tað var eitt árið fyrst í 30unum uppi í Føroyingahavnini. Har vóru komnir saman einir 2-300 fiskimenn uppi í eini brekku. Tað var so hildið møti, har Jóhanes Bæk og onkur annar hevði orðið og vitnaðu um Harran Jesus. Síðan var orðið frítt.

Tá vóru tað triggir úr miðjari mannfjöldini, sum eisini stigu fram og vitnaðu. Tað bleiv ein ógloymandi løta at uppliva ta stóru gleði, sum hesir ókendu fremmandu vitnaðu um fyri landsmonnum og lagsbrøðrum sín-um.

Árið eftir, 1934, var Jóhannes Bæk bestimaður við sluppini “Heimdal” úr Vági. Hetta var á Suðurlandinum undir Íslandi. So var tað ein sunnudag seinast í apríl mánaði, at

manningin á “Heimdal” fegin vildi hitta lagsbrøður av øðrum skipum.

Hetta tosaðu menn um, og mín sann vistu tá so væl við, at Jóhannes Bæk hoyrði málið í “Pollinum” - Poul Johannes Beder, skipara á sluppini “Harry”, eisini úr Vági, í radiotelefonini. Men umborð á “Heimdal” eygleiddu teir “Harry”, sum hevði dúgvuflaggið uppi í mesanmastri. Pollurin bjóðaði teimum av Heimdal umborð til møti. Martin á Økrum, skipari á “Heimdal”, var fúsur beinanvegin, um bert 4-5 mans blivu eftir á skipinum. Jóhannes Bæk vildi við gleði syrgja fyri at seta skipsbátin út. Og so var farið. Skipsmenninir á “Heimdal” vóru, sum vera man, væl fagnaðir umborð á “Harry”, og møtið skuldi til at byrja. Men beint áðrenn bleiv rópt niður í lugarið, at eitt skip kom siglandi og hevði lagt til at seta bátin út. Tað bleiv stöðgað við møtinum, og umborð á “Harry” komu 14 mans av áðurnevndu slupp, sum visti seg at vera norðanskípið “Nólsoyggin”, eisini hon hevði brøðurkredsflaggið uppi. Tá ið møtið so umsíðir byrjaði, mundu teir vera 50-60 mans umborð á “Harry”.

Har var bønarhald hildið, vitnisburðir um Jesus bornir fram og sjálvsagt eisini sálmar sungnir. Ein av teimum var nr. 585 úr tí gomlu Indre Missions sangbog: “O, jeg ved et land, hvor Herren Gud har beredt et hjem for sine kære” - segði Jóhannes Bæk seg minnast.

Millum fólkið á “Nólsoynni” kendi Jóhannes Bæk teir triggjar menninar aftur frá árinum fyri uppi í Føroyingahavnini. Umframtað alla ta “andaligu” føðina var teimum sýndur allur blíðskapur umborð á “Harry” henda frálíka dagin. Men hetta var kanska seinastu ferð, at teir á “Nólsoynni” vóru á tílkum kristiligum fundi.

Sunnudagin eftir samkomuna umborð á “Harry” sigldi “Heimdal” vestur av Selvogsbankanum og ætlaði vestur í Meðallandsbuktina at royna. Jóhannes Bæk hevði vaktina. Tá teir koma vestur móti Grindavíkini, lógu “Nólsoyggin” og “Neptun” still innanfyri - hetta var jú sunnudagur.

Heimdal kom í øllum góðum á fiskileið á Meðallandsbuktini. Men nakað aftaná middag mánadag brast hann á við harðasta stormi og ringasta veðri, sum vardi nakað út á

Johannes Bæk, sum var ein tann seinasti, ið hevði samband við manningina á “Nólsoy”.

náttina. Teir klosrepaðu seglini, men hóast tað hevði “Heimdal” tað ringt. Í tí ódnarveðrinum heldur Jóhannes Bæk, at tær báðar “Nólsoyggin” og “Neptun” munnu vera farnar við mann og mús, tí einki sást til tey bæði skipini aftaná, at illveðrið hasaði av.

Tá vóru tað bert “Heimdal”, “Harry”, “Skálanes” og møguliga “Yvonna” av

teimum føroysku skipunum, sum høvdu telefon, sum sjálvandi var mett sum eitt stórt framstig.

“Harry” var bumbað av týskum flogfari undir seinna heimsbardaga, meðan “Heimdal” rak á land á Hornafirði í Íslandi og varð vrak - eisini undir krígunum. Men til alla lukku stóðst eingin mannskaði á hesum báðum skipamissum.

Forkerte forudsætninger

I en lederartikel "Færøsk konsekvens" i Holbæk Amts Venstreblad fra 26. juli blev der bl.a. sagt:

"Senest har det bl.a. generet danske fiskere, at en skattelettelse til deres færøske kolleger betyder, at de tjener betydeligt flere penge, end de selv har mulighed for.

Det bør ikke kunne undre den færøske finansminister, at økonomisk overskud i Færøerne, der bruges på denne måde, vil blive brugt imod dem af de mange, der ikke mener, at pengene fortsat skal flyde fra Danmark til Færøerne."

Der bliver åbenbart her refereret til et indslag i TV2 den 19. juli med dette budskab. Men den 21. august bragte TV2 en sålydende rettelse til disse oplysninger:

RETTELSE:

I et indslag mandag 19. juli sagde vi, at fiskere på Færøerne tjener cirka dobbelt så meget som deres kolleger i Danmark - på grund af store skattefradrag, finansieret af

bloktilskud fra Danmark. Den beskrivelse holder ikke. Der er nemlig meget store udsving i fiskernes indtjening, både her og på Færøerne - hvorfor man ikke kan sammenligne deres løn og skat, som vi gjorde. Det var, så at sige, en torskedum fejl - og vi beklager.

Dermed må grundlaget for den omtalte konklusion siges at være borfaldet.

*Óli Jacobsen
formand for Færøernes
Fiskerforening*

Svar

Det skal selvfølgelig beklages, at en del af den argumentation, der gennemføres i den pågældende leder, bygger på oplysninger fra TV 2, der så efterfølgende viser sig ikke at være korrekte.

Men det forrykker ikke på lederens konklusion, der kort fortalt var, at en afgørende forudsætning for reel selvstændighed på Færøerne er, at man magter at opbygge en bæredygtig og selvstæn-

dig økonomi, der ikke er afhængig af støtte fra danske skatteydere.

Red

Rætting í Holbæk Amts Venstreblad
Sum vit hava greitt frá áður hava nú rættaðu TV2 tíðindini skaðað okkara stöðu í Danmark. Hetta er eisini váttað av føroyingum í Danmark, sum hava fingið stikkpillarar frá dønnum um skilaloysið í Føroyum. Eitt annað dømi um hetta var oddagrein í Holbæk Amts Venstreblad, sum fyrst og fremst snúði seg um fráboðanina hjá Bárð Nielsen, landsstýrismann í fíggingarmálum, har hann mótmælti, at danskir myndugleikar leggja seg út í hvussu vit nýta blokk-in, sum er ein avleiðing av umrøddu sending.

Blaðið helt, at hesum kundi tað kanska vera nakað um, men tá danir so sóu, hvussu skilaleyst donsku pengarnir verða nýttir, er tað ikki so løgið, at danir leggja seg út í

hetta, og her verður beinleiðis víst til umrøddu TV2 sending.

Júst avleiðingar sum hesar vísa tað týðningarmikla í, at slík skeiv tíðindini verða rættað, hóast tað neyvan kann bótast fult út um skaðan.

Vit hava so fingið innivist fyrri eini rætting í Holbæk Amts Venstreblad, og er hon endurgivin her saman við viðmerkingini hjá blaðstjóranum.

Til hana er at siga, at jást hetta sjónarmiðið hjá blaðstjóranum kann sjálvsagt vera rætt. Men viðmerkingin snýr seg um nakað annað enn jást hetta málið. Hon var um heimildina hjá dønnum at leggja seg út í, hvussu vit húsast við blokkinum, sum nú einaferð er avtalaður, vegna tað oyðsl, sum TV2 sendingin gav ábending um.

Annars býr Jógvan Sundstein nú í Holbæk, og tað er hann sum hevur gjørt okkum varar við umrøddu oddagrein.

Fyrigevingin føðir gudsóttu

Men hjá tær er syndafyrigeving, at tey mega óttast teg. Sálmur 130,4

Sálmur 130 er ein av bótarsálmunum í fornkirkjuni.

Sálmaskaldið er í syndaneyð og biður um fyrigeving og frelsu og fær vissu um tað. Her er greið boðan um, at synd førir skuld við sær. Samstundis boðar sálmurin frá, at Guds náði er ókeypis, og at frelsan er við trúgv eina.

Í 3. ørindi stendur: "Um tú, Harri, gavst syndunum far, Harri, hvør kundi tá staðið við?"

Yrkjarin var púra greiður yvir, at hann var sekur fyrri Gudi. Tað var hansara trupulleiki. Hann játtaði tað og visti, at eingin syndari kann standast fyrri tí heilaga og rættvísa Gudi.

Yrkjarin kendi ikki bara, at hann vegna syndina var undir Guds dómi og vreiði. Hann kendi eisini fyrigeving og náði Guds. Tí sigur hann í 4. ørindi: "Men hjá tær er syndafyrigeving, at tey mega óttast teg."

Hann kendi og livdi eisini í Guds fyrigeving, sum hann, úppiborið - fyrri einki - av náði, fekk lut í.

Tann, sum soleiðis, sannur og heilhugaður, hevur biðið Gud um fyrigeving, skilir nakað av, hvør og hvussu Gud er. Tá føðir fyrigevingin gudsóttu.

Fyrigeving Guds er so ovurhonds stór, úppiborin, ókeypis, dýrabar og neyðug, at hon føðir gudsóttu og ynski og bøn um ikki at synda ímóti einum so heilagum, men samstundis náðigum og kærleiksfyltum Gudi.

Í nýggja testamenti nevnið Paulus tað sama um náðina: "Tí at Guds náði er vorðin opinberað til frelsu fyrri allar menniskjur, og hon uppsiðar (uppelur) okkum til at avnokta gudloysið og hinar veraldligu girndirnar og liva hólga og rættvísiliga og gudiliga í hesum heimi." Tit. 2, 11-12.

Hevur tú móttikið Guds náði, vilt tú av kærleika til Guds kenna teg bundnan av, at samsvar verður millum orð og gerð, millum læru og lív.

Ja til Jesus er samstundis altíð eitt nei til eitt lív í synd.

Náðin bæði frelsir og upplýsir, so tú frelsti kemur at liva eitt heilagt lív til Guds æru og medmenniskjunum og tær sjálvum til gleði og signingar.

Vitja eisini heimasíðuna hjá Føroya Fiskimannafelag
www.fiskimannafelag.fo

Vit hava eykalutir á
 goymslu og útvega
 teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
 Fax: 44 42 85

AGN

**sild
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

hava dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR · telefon: 447720
 ella 448095 · fax: 448744

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

12. august var stilli og sólskin. "Louvise L" kom inn at landa jákupsskel, teir høvdu knapt 17 tons inni.

"Akamalik" kom inn til Nuuk at landa, teir høvdu um fulla last. Tað var ein brúkiligur túrur, tí at ein partur av lastini var fiskaður í Eysturgrønlandi.

Tann 13. august kom "Lómur" inn higgar at landa knapt 100 tons av ísaðum rækjum. "Akamalik" fór nýggjan túr í dag, og "Lómur" fór nýggjan túr um kvøldið.

Hetta var ein av teim góðu døgnum í ár. Eg havi talt, hvussu nógv regn- og tokudagar, vit hava havt síðan 1. juni til 1. august, og tað hava verið 31 dagar við regni og toku, so man er við at fáa táknir.

Eplini, sum eg setti niður, eru komin undan, men har verður helst lítið at taka upp, men nakrar døgurðar fá eg nokk. Tað hevur verið ov kalt til, at eplini kunnu vaksa, men

"Akamalik" landaði fulla last í Nuuk sunnudagin 12. august..

nú er myrkt um náttina, so tað kann vera, at gongd kemur í.

14. august: Stilli og + 8 stig. Hann hevur lovað regn einar fyra dagar fram, so tað er einki serligt. Grønlandska útvarpið segði frá, at grind var deyð uppi við Aasiat; um 100 hval høvdu lagt bein-

ini segðist. Tað er annars yvir 40 ár síðani, at grindahvalur hevur verið har í nánd.

Annars byrjaði laksa-fiskiskapurin í vikuni. Teir, sum liva av tí, kunnu selja til hotellini, matstovurnar, sjúkrahús og almennar stovnar t.d. barnagarðar og eisini til privatfólk og "á Brettinum", sum tað

verður kallað. Tað eru eingir møguleikar at avreiða laks á nakað virki, og tað er ikki loyvt at útflyta laks. Avgerðin um hetta er tikin til tess at menna laksastovnin í Norðuratlantshavinum. Henda avgerð er tikin í samráði við NASCO (North Atlantic Salmon Conservation).

Í dag var eg úti á Brettinum og hugdi, hvussu støddin á laksinum var, og yvirhøvur var tað smáur laksur. Eingin av teimum kom upp um 2 kg.

Tann 18. august var stilli og turt. "Lómur" kom inn at landa um 100 tons, og teir ætlaðu út aftur morgunin eftir.

Tað frættist annars, at uppi í Diskovíkini er nógvur grindahvalur at síggja. Tað eru nøkur ár síðani, at teir drupu grind uppi í Umanak, men tá varð sagt, at allur Umanakfjørðurin var fullur av grindahvalum - tað var líkamikið, hvar á fjørðinum, tú vart, so sást tú grind.

23. august var stilli, men sirm. "Lómur" kom inn at landa gott 70 tons av ísaðum rækjum í kørum. Hann fór út aftur um kvøldið.

Tann 24. august kom trolarin "Sisimiut" til Sisimiut, og er tað mær vitandi fyrstu ferð, at trolarin hevur verið inni her. Teir komu at bunkra og at leggja nakað av veiðini upp, meðan bunkrað varð. Teir høvdu 350 tons av svartkalva inni eftir at hava verið úti í 3 vikur - óført fiskari!

Tá "Sisimiut" skuldi fara avstað, hendi eitt óhapp. Tá teir frá landi skuldu taka slangutussin av ventilinum, sum liggur á kaiini, fossaði olja út. Ein strála stóð minst ein metur upp í luftina, tí trykk var á frá tankanleggnum, áðrenn trykkið varð tikið av. Nógv olja rann eftir kaiøkinum, so nakað av olju fór fyrri skeyti, og úrslitið av hesum var, at brandbilar í hópatali, ambulansa, gum-

mibátur og flótigirðingar vórðu grýttar á sjógv, so oljan kundi súgvast upp í tunnur.

"Sisimiut" lá har sum bundin í haft og slapp ongan veg fyrr enn 5 tímar seinni enn ætlað. Hendan túrin hava teir verið heilt norðuri á 70 stigum og úti á markinum millum Kanada og Grønland. Teir hava sæð tvær grindir harúti, og teir siga eisini frá, at teir hava fingið væl av høggu-slókki í onkrum tóvi. Tað er jú høggu-slókkinum, grindin er eftir.

Ein spanioli, sum royndi eftir høggu-slókki, var í Sisimiut herfyri. Í fjør fingur teir so at siga ongan høggu-slökk, og eg havi enn einki hoyrt, hvussu tað gongur, men livst so spyrst.

Tann 26. august var stilli og tað regnaði eitt sindur. "Lómur" kom longu inn aftur í morgun at landa. Teir blivu steðgaðir av rækjuvirkinum at fiska meira, tí ov nógv rækjur eru á goymslu. Teir hava um 400 tons á goymslu. Gongur væl, skulu teir arbeiða 70 tons um døgnið; teir eiga at kunna klára 80 tons við teimum maskinunum, teir hava, men tað er ikki eydnast hjá teimum at koma so høgt upp.

"Lómur" hevur fiskað í eitt døg, og teir hava 35 tons av góðum rækjum inni. Sum eg havi skilt, skal "Lómur" til Nuuk at skifta girið. Teir lógu herfyri í ein heilan mánað fyrri tað sama, men tað komst av bíðitíðini við flúgvaranum, men nú hava teir girið, so tað gongur ikki so seint hesaferð.

Hendan myndin í seinasta blaði hevði ein skeivan tekst. Persónarnir eru f.v. Morten Jespersen, Fríðrik Heinesen og Johan Lydersen.

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

**Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari**

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Føroye Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

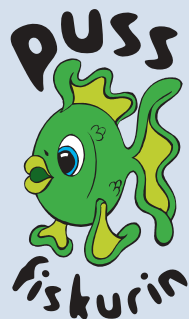
tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Vit ótaka okkum at gera lýsingar fyri virkir og einstaklingar uttan meirkostnað fyri lýsaran

Lýsingar
Tlf: 311569

Ein kvinna kom inn á apotekið at keypa eitt ávíst slag av barnamati, ið skuldi geva sunnari, frískari og vakrari børn. Tá ið hon var á veg út, spurdi hon: - Sig mær, er tað eg ella maður mín, ið skal eta tað?

Til eina veitslu bjóðaði verturinn gestunum vælkomstdrykkir úr einum bolla og gjörði vart við, at það var væl av alkoholi í.

Hann rætti prestinum eitt glas, men hesin segði: -"Eg vil heldur dríva hor enn drekka hesar syndigu dropar!" Tá ein av gestunum hoyrði hetta, skundaði hann sær at tøma glas-ið í aftur bollan og segði: -"Eg visti ikki at man kundi velja".

“Ansa eftir”, rópti maðurin á konuna, sum sat og seymaði við el-seymimaskinu.

“Ansa eftir, at tú ikki rakar fingrarnar við nálini! Ikki so skjótt! Nú mást tú heldur venda plagginum!”

“Sig mær, heldur tú at eg havi brúk fyri tínum ráðum?”

“Jú men, góðasta, eg hjálpi tær bara at seyma - á sama hátt sum tú plagar at hjálpa mær at koyra bil!”

- “Pápi, hvør uppfann radio?”

-“Tað veit eg ikki, men eg veit, at Adam lat eitt rivjabein til tann fyrsta hátalaran!”

Sundalagið karmur um regattasigling

Tekstur og myndir:
Anna Henze

Regattasiglingin 2004 fór av bakkastokki fríggjadag-
in 6. august. Um sekstíð-
ina á kvøldi var báta-
havnin á Eiði á tremur við
bátum, ið høvdu vundið
Merkið á stong, og bátar,
fullir av fólki í øllum aldri,
blivu við at leggjast til.
Sigast má, at tað var vak-
urt at síggja so nógvar
flaggskrýddar bátar í senn.
Har fóru størri og smærri
fiskifóru, stuttleikabátar,
M.O.B.-bátar við bjarg-
arfólkum umborð, fleiri
kappróðrabátar og enntá
var onkur kajakk at síggja.

Sannur veitslurómur var á fólki, ið ótolnaðust eftir at leggja til brots aftur. Fyrst skuldu tó atgongumerki keypast niðri á havalagnum. Ein litfögur T-shirt fylgdi við, ið var framleidd til høvið.

Um 19.30 tíðina varð hildið avstað aftur, og bar leiðin suður ígjøgnum Sundalagið. Tað var eitt sindur av vindi, og tá tann stóri flotin nærkaðist brúnni um Streymin, var harður móttstremmur, so ansast mátti væl eftir, ikki at koma hvørjum øðrum alt ov nær, tí tað sá út til at vera strævið hjá summum bátum at halda kósina beina við brúgvastabbar-nar. Bjargingarfólk stóðu til reiðar við brúnna, men tibatetur gekst alt væl. Báðu-megin brúnna stóðu bilar í hópatali, og á sjálvari brúnni var ein rúgva av fólkum savnað fyrri at fylgja við. Onkur hevði hundin við, og onkur barnakoyri-stólur var eisini at síggja á brúnni hetta kvøldið.

Hetta fototólið endaði ferðina her. Bátarnir eru tó á veg suður til Hósvíkar til dægurða og veitslu, fyri síðani at halda leiðina fram út til Nólsoyar dagin eftir, har Ovastevna var.

Føroya Banki í Niels
Finsensgøtu nýtt andlit

Í hesum sambandi verður bjóðað til

móttøku

fríggjadaginn 3. september frá kl. 15-17

Á skránni verður okkurt lætt til matna og livandi tónleikur við Lenu & Niclasi, Páll Finnur Páll og Martin Joensen Band.

Øll eru hjartaliga vælkomin.

FØROYA BANKI

